

Централна кооперативна банка АД Скопје

Централна кооперативна банка АД

Бр. 0201-17/1
24.05. 2026 год.
СКОПЈЕ

СТАТУТ НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД СКОПЈЕ

-Пречистен текст-

Документот е во сопственост на Централна кооперативна банка АД Скопје.
Копирање и дистрибуција на други лица не е дозволена без писмена согласност на Банката.

Содржина:	Страна:
1. Општи одредби	3
2. Име (фирма) и седиште на Банката	3
3. Финансиски активности на Банката	4
4. Висина на почетен капитал (основна главнина)	5
- Зголемување на почетниот капитал (основната главнина)	5
- Намалување на почетниот капитал (основната главнина)	6
5. Акции, права, обврски и одговорности на акционерите и начин на решавање на споровите помеѓу акционерите	7
6. Распределба на добивката, издвојување на резерви и формирање на фондови	8
7. Супервизорски стандарди	10
- Адекватност на капиталот	10
- Солвентност	10
- Заштитни слоеви на капиталот	10
- Управување со ризици	10
- Изложеност на Банката	11
- Вложување на Банката	11
- Ликвидност на Банката	11
- Отворена девизна позиција	11
8. Статусни промени	11
9. Осигурување на депозити	12
10.Спречување на перење пари и финансирање на тероризам	12
11. Организација и работење на Банката	12
12. Лица со посебни права и одговорности	13
13. Органи на Банката и управување на Банката	15
- Собрание на акционери	15
- Надзорен одбор	22
- Одбор за управување со ризици	28
- Одбор за ревизија	30
- Управен одбор	32
- Служба за внатрешна ревизија	38
14. Контрола за усогласеност на работењето на банката со прописите	39
15. Други органи и стручни тела	40
- Кредитен одбор	40
- Стручни тела	42
16. Судир на интереси	42
17. Работници на Банката	42
18. Општи акти на Банката, постапка за нивно донесување и изменување	43
19. Банкарска тајна	44
20. Известувања	45
21. Престанување со работа на Банката	46
22. Преодни и завршни одредби	47

Надзорниот одбор на Банката, врз основа на Одлуката за измени на Статутот на Централна кооперативна банка АД Скопје бр.0201-17 од 27.5.2026 година донесена на седницата на Собранието на акционерите на Централна кооперативна банка АД Скопје го подготви следниот пречистен текст на

СТАТУТ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Статут се уредуваат:

- (1) името (фирмата) и седиштето на Банката;
- (2) финансиски активности на Банката;
- (3) почетен капитал, основна главнина, зголемување и намалување;
- (4) акции, права, обврски и одговорности на акционерите и начин на решавање на спорови помеѓу акционерите;
- (5) распределба на добивката, издвојување на резерви и формирање на фондови;
- (6) супервизорски стандарди;
- (7) статусни измени;
- (8) осигурување на депозити;
- (9) спречување на перење на пари и финансирање на тероризам;
- (10) организација и работење на Банката;
- (11) лица со посебни права и одговорности;
- (12) органи на Банката и управување со Банката;
- (13) контрола за усогласеност на работењето на Банката со прописите;
- (14) други органи и стручни тела на Банката;
- (15) судир на интереси;
- (16) работници на Банката;
- (17) општи акти на Банката, постапка за нивно донесување и изменување;
- (18) банкарска тајна;
- (19) известувања;
- (20) начин на престанување со работа на Банката и
- (21) преодни и завршни одредби.

II. ИМЕ (ФИРМА) И СЕДИШТЕ НА БАНКАТА

Член 2

(1) Банката работи и учествува во внатрешниот и надворешниот правен промет под името (фирмата) Централна кооперативна банка АД Скопје.

(2) Централна кооперативна банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката), е правно лице (акционерско друштво) со седиште во Скопје, на ул. „Столтенбергова“ број 2, Скопје.

(3) Името (фирмата) и седиштето на Банката може да се менуваат со измена на овој Статут, по претходно добиена согласност од Народна Банка на РСМ.

(4) Банката во внатрешниот и надворешниот правен промет може да користи скратен назив ЦКБ АД Скопје.

(5) Името (фирмата) на Банката во превод на англиски јазик гласи Central Cooperative Bank, а може да се користи и скратен назив CCB.

Член 3

(1) Банката е носител на права, обврски и одговорности утврдени со важечките прописи и овој Статут.

(2) Банката одговара за своите обврски со сиот свој имот-неограничена одговорност.

Член 4

(1) Банката во своето работење употребува печат, штембил и заштитен трговски знак (жиг), кои ги содржат фирмата и седиштето на Банката.

(2) Формата, големината и начинот на употреба на печатот и штембилот ги пропишува Надзорниот одбор на Банката.

Член 5

(1) Банката има заштитен трговски знак.

(2) Изгледот, формата и големината на заштитниот знак се утврдуваат со одлука на Надзорниот одбор на Банката.

III. ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ НА БАНКАТА

Член 6

(1) Банката е основана на неопределено време заради вршење работи утврдени со закон, со којшто се регулира работењето на банките.

(2) Банката е правно лице, чијашто основна дејност е прибирање на депозити и други повратни извори на средства од јавноста и одобрување на кредити во свое име и за своја сметка.

(3) Банката работи во рамките на деловната политика и развојниот план кои ги одобрува Надзорниот одбор, а ги усвојува Собранието на Банката.

(4) Банката во својата работа обезбедува извршување на сите доспеани обврски кон доверителите, во вкупен обем и рочност.

Член 7

Банката може да работи во свое име и за своја сметка, во свое име и за сметка на други лица, и од име и за сметка на други лица.

Член 8

(1) Банката работи во рамките на деловната политика и развојниот план.

(2) Банката ги врши следните финансиски активности:

1) прибирање на депозити и други повратни извори на средства;

2) кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финасирање на комерцијални трансакции;

3) кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финасирање на комерцијални трансакции;

4) издавање и администрирање на платежни средства (платежни картички, чекови, патнички чекови, меници);

5) издавање на електронски пари, согласно со законот со којшто се уредуваат платежните услуги и платните системи;

6) финансиски лизинг;

7) менувачки работи;

8) давање платежни услуги, во согласност со законот, со којшто се уредуваат платежните услуги и платните системи, вклучувајќи и купопродажба на девизи;

9) издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;

- 10) изнајмување сефови, остава и депо;
- 11) тргување со инструменти на пазарот на пари;
- 12) тргување со девизни средства што вклучува и тргување со благородни метали;
- 13) тргување со хартии од вредност;
- 14) тргување со финансиски деривати;
- 15) управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти и/или инвестициско советување на клиенти;
- 16) давање на услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови;
- 17) купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност;
- 18) чување на хартии од вредност за клиенти;
- 19) советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица;
- 20) продажба на полиси за осигурување;
- 21) посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- 22) обработка и анализа на информации за кредитна способност на правни лица;
- 23) економско - финансиски консалтинг;
- 24) застапување во осигурување;
- 25) други финансиски активности утврдени со закон што може да ги врши Банката.

(3) Финансиските активности од член 8, став 2, точки 5, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 24 и 25 Банката може да ги извршува само врз основа на претходно добиена согласност од Народната Банка на РСМ.

(4) За вршење на финансиските активности од ставот 2, точки 3, 12, 13, 14, 15, 16 и 17, освен за тргување со хартии од вредност во земјата, потребен е износ на сопствени средства, којшто не може да биде помал од 560.000.000,00 денари.

IV.ВИСИНА НА ПОЧЕТЕН КАПИТАЛ (ОСНОВНА ГЛАВНИНА)

Член 9

(1) Почетниот капитал (основна главнина) на Банката изнесува 1.397.967.480,00 денари.

(2) Почетниот капитал (основната главнина) на Банката се состои од вкупно 553.087 обични акции со право на глас, со номинална вредност од 41.2069 ЕУР за една акција.

(3) Една акција со право на глас носи право на еден глас во Собранието на Банката.

(4) Банката може да издава обични акции со право на глас.

Зголемување на почетниот капитал (основната главнина)

Член 10

(1) Почетниот капитал (основната главнина) на Банката може да се зголеми со:

- влогови;
- со условно зголемување на основната главнина;
- со одобрен капитал и
- од средствата на Банката.

(2) Зголемување на почетниот капитал се врши со одлука на Собранието на Банката, којашто одлука се носи со 2/3 мнозинство од акциите со право на глас претставени во Собранието.

(3) Почетниот капитал и сите натамошни зголемувања на почетниот капитал не може да се намалуваат преку враќање на уплатените влогови на акционерите.

Член 11

Зголемување на почетниот капитал (основната главнина) со влогови може да се врши само со издавање на нови акции.

Член 12

Управниот одбор по добиена согласност од Надзорниот одбор на Банката може најмногу за пет години по уписот на основањето на Банката, односно за пет години по уписот на Одлуката за измена на статутот во Трговскиот регистар, преку издавање нови акции врз основа на влогови, да ја зголеми основната главнина до определен номинален износ, во согласност со закон.

Член 13

Зголемувањето на почетниот капитал (основната главнина) може да се изврши условно, во случаи, од причини, цели и на начин определен во одлуката на Собранието на акционерите, а согласно Законот за трговски друштва и останата регулатива, којашто се однесува на овој начин на зголемување на почетниот капитал (основна главнина).

Член 14

Зголемувањето на почетниот капитал (основната главнина) со средства на Банката може да се изврши со издавање на нови акции.

Член 15

Новите акции издадени во согласност со закон, овој статут или одлуката на Собранието на Банката за зголемување на почетниот капитал (основната главнина) на Банката, учествуваат во добивката за онаа година, во којашто е извршено зголемувањето на основната главнина.

Намалување на почетниот капитал (основната главнина)

Член 16

(1) Под услови и во случаи определени со закон, почетниот капитал (основната главнина) на Банката може да се намали, но намалениот почетен капитал (основна главнина) не може да изнесува помалку од најмалиот номинален износ на почетен капитал на банка определен со закон.

(2) Намалувањето на почетниот капитал (основната главнина) на Банката се врши преку:

- 1) намалување на номиналниот износ на акциите,
- 2) спојување на акции, и
- 3) повлекување на акции.

(3) Намалувањето на почетниот капитал (основната главнина) се врши со одлука, којашто ја донесува Собранието на Банката со 2/3 мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието.

V. АКЦИИ, ПРАВА, ОБВРСКИ И ОДГОВОРНОСТИ НА АКЦИОНЕРИТЕ И НАЧИН НА РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИТЕ ПОМЕЃУ АКЦИОНЕРИТЕ

Член 17

- (1) Банката издава обични акции.
- (2) Банката може да издава и акции над номиналниот износ (емисиски износ).

Член 18

Банката со измена на овој Статут може да изврши поделба на акциите и истовремено да го намали нивниот номинален износ, да изврши спојување на акциите и истовремено да го зголеми нивниот номинален износ, под услов износот на основната главнина да не се промени.

Член 19

(1) Банката во согласност со закон и со овој Статут може, до износот на основната главнина да издава конвертибилни обврзници коишто на доверителите им даваат право да ги заменат за акции, во одреден период на определена опција или во кое било време за време на траењето на обврзницата, обврзници кои обезбедуваат право на првенствено купување акции коишто Банката ги издава, како и други обврзници. Обврзниците можат да се издадат во износ поголем од основната главнина само ако издавањето на обврзниците е целосно обезбедено со имот на Банката или на друг начин.

(2) Конвертибилните обврзници од став 1 на овој член се издаваат на начин и според постапката кои со овај Статут се определени за издавање на акции.

(3) Обврзниците се откупуваат во готови пари.

Член 20

(1) Банката може во согласност со закон да склучува опциски договори за купување и за продажба на акции и на обврзници и фјучерс договори на начин и според условите определени во овој Статут.

(2) На начинот и условите под коишто Банката ги склучува опциските договори за купување и за продажба на акции и на обврзниците, како и на фјучерс договорите, со своја одлука ги определува Надзорниот одбор на Банката, според условите за работа и одлучување определени во овој Статут.

Член 21

Секоја акција која дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на Банката.

Член 22

(1) Својство на акционер на Банката стекнува домашно и странско физичко и правно лице што стекнало акции во согласност со закон. Правата на акционерот се стекнуваат со денот на упис во акционерската книга, освен ако со закон поинаку не е определено.

(2) Спрема Банката за акционер се смета секое лице запишано во акционерската книга на начин определен со закон.

Член 23

(1) Акциите се запишуваат во книгата на акции на Банката, којашто се води во Централниот депозитар за хартии од вредност во електронска форма и во којашто се запишуваат податоците определени со закон, податоците што се определени во одлуката за издавање на акциите, сите оптоварувања на акциите определени со закон и со статутот и забраните изречени со одлука на суд.

(2) Промените во акционерската книга се вршат според извршениот пренос на акции со тргување на берза или според преносот извршен на друг начин допуштен со закон.

(3) Иницијалниот упис на акциите и уписот на акциите издадени при зголемување на основната главнина во акционерската книга се врши по налог на Банката.

Член 24

(1) Акционерите на Банката ги имаат сите права, обврски и одговорности, утврдени со позитивните прописи на РСМ и овој Статут.

(2) Акционерите на Банката ги имаат следните права:

1) право на учество и одлучување во Собранието на Банката;
2) право на исплата на дел од добивка (дивиденда);
3) право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на Банката;

4) право на информирање за состојбата на Банката;

5) право на заштита на правата од акционерство пред судовите и други државни органи и

6) други права утврдени со прописи и со овој Статут.

(3) Акционерите одговараат за обврските на Банката ако:

1) ја злоупотребат Банката како правно лице за да постигнат цели што се забранети;

2) ја злоупотребат Банката за да им нанесат штета на своите доверители;

3) спротивно на закон располагаат со имотот на Банката како со свој сопствен имот;

4) во своја корист или во корист на кое било друго лице го намалиле имотот на Банката, а знаеле или морале да знаат дека Банката не е способна да ги изврши своите обврски спорема трети лица.

Член 25

Акционерите на Банката, со исклучок на случаите определени со закон, не одговараат за обврските на Банката, а сносат ризик во висина на својот основачки влог.

Член 26

Својство на акционер престанува со денот на бришење од акционерската книга на Банката.

Член 27

(1) Споровите меѓу акционерите на Банката се решаваат спогодбено, со посредување на Надзорниот одбор на Банката.

(2) Споровите меѓу акционерите на Банката кои не можат да се решат спогодбено, ќе се решаваат по судски пат.

VI. РАСПРЕДЕЛБА НА ДОБИВКАТА, ИЗДВОЈУВАЊЕ НА РЕЗЕРВИ И ФОРМИРАЊЕ НА ФОНДОВИ

Член 28

(1) Целокупното материјално и финансиско работење на Банката се врши во согласност со позитивните прописи на РСМ, општите акти на Банката и колективните договори.

(2) Од приходите на Банката се намираат расходите, платите на вработените и останатите обврски утврдени со закон и другите обврски на Банката кон вработените предвидени со колективен договор.

Член 29

(1) Собранието на Банката донесува одлука за распределба на добивката остварена во деловната година, за којашто се однесуваат годишната сметка и Финансискиот извештај.

(2) Одлуката на Собранието се донесува со мнозинство на гласови од присутните членови на Собранието.

Член 30

Добивката на Банката, се распределува со одлука на Собранието на Банката врз основа на предлог за употреба и распределување на добивката донесена од страна на Надзорниот одбор на Банката, а во согласност со важечките закони и тоа на:

- дел за зголемување на почетниот капитал (основната главнина);
- дел за дивиденди на акционерите. Учеството на акционерите во добивката се распоредува сразмерно на номиналната вредност на акциите;
- дел за резерви;
- дел за покривање на загуба од работењето од поранешни години;
- дел, којшто му припаѓа на Управниот одбор, работниците со посебни овластувања и членовите на Надзорниот одбор на Банката и вработените.

Член 31

(1) Банката формира општ резервен фонд, којшто може да биде преобразен во почетен капитал (основна главнина) во согласност со законските прописи.

(2) Банката формира резерва со распределбата на добивката на Банката врз основа на одлуката донесена од страна на Собранието на акционерите, а во висина, којашто не може да биде помала од 5% од добивката, се додека резервите на Банката не достигнат износ еднаков на една десетина од почетниот капитал (основната главнина).

(3) Во случај на намалување на резервата од став 1 на овој член таа мора да се дополни на ист начин.

Член 32

(1) Средствата за резерви на Банката се сопствени средства на Банката кои служат за покривање на загубите од ризиците кои Банката ги има во текот на работењето.

(2) Средствата на резервите на Банката се формираат од делот на добивката и ревалоризационите резерви врз основа на одлука на Собранието на Банката.

Член 33

За обезбедување од потенцијалните загуби и/или настанатите загуби кои произлегуваат од конкретни ризични активни билансни и вонбилансни позиции, Банката е должна да изврши исправка на вредност, односно да издвои посебна резерва, којашто исправка на вредност и износ на посебната резерва се утврдуваат на начин и висина според методологијата што ја пропишува Народната Банка на РСМ.

Член 34

(1) Ако приходите на Банката по годишната сметка не се доволни за покривање на вкупните расходи, Банката искажува загуба во работењето.

(2) За покривањето на загубите одлучува Собранието на акционери на Банката, со одлука, во којашто се наведуваат редоследно изворите за покривање на загубата и тоа како следи:

- акумулирана добивка;
- на товар на задолжителната општа резерва;
- на товар на посебните резерви за покривање загуби;
- премии и
- на товар на почетниот капитал (основната главнина), со нејзино намалување.

(3) Банката е должна да ја одржува вредноста на почетниот капитал (основната главнина) утврден во Законот за банките.

VII. СУПЕРВИЗОРСКИ СТАНДАРДИ

Адекватност на капиталот

Член 35

Банката е должна да располага со адекватно ниво на сопствени средства во зависност од видот и обемот на финансиските активности и висината на ризиците кои произлегуваат од извршувањето на тие активности (адекватност на капиталот). Банката е должна да одржува стапка на адекватност на капиталот во висина пропишана од Народната Банка на РСМ.

Солвентност

Член 36

Банката е должна да работи на начин, којшто ќе овозможи постојано да биде способна да ги исполни сите обврски (солвентност).

Заштитни слоеви на капиталот

Член 37

Банката, во согласност со применливата законска и подзаконска регулатива, е должна да ги одржува следниве заштитни слоеви на капиталот:

- 1) заштитен слој за зачувување на капиталот;
- 2) противцикличен заштитен слој на капиталот;
- 3) заштитен слој на капиталот за системски значајни банки и
- 4) системски заштитен слој на капиталот.

Управување со ризици

Член 38

Банката е должна континуирано да управува со ризиците соодветно на природата, видот и обемот на финансиските активности што ги врши, а и изложеноста на одделни видови ризици да ја одржува во рамките на лимитите пропишани со Законот за банките и супервизорската регулатива на Народната банка на РСМ.

Член 39

Банката ќе пропише општи акти и интерни процедури со кои ќе бидат опфатени сите материјални ризици на кои е изложена Банката, а особено:

- ликвидносен ризик,
- кредитен ризик,
- ризик на каматни стапки, валутен ризик и останати пазарни ризици,

- ризик на концентрација на изложеност на Банката,
- оперативен ризик вклучувајќи го ризикот од неадекватност на информативните системи,
- ризик, којшто произлегува од капиталните вложувања и вложувања во недвижности.

Изложеност на Банката

Член 40

Изложеноста на банка кон лице ги опфаќа вкупните билансни и вонбилансни побарувања на банката од тоа лице, вклучувајќи ги и вложувањата во хартии од вредност издадени од тоа лице, без оглед на целите за кои се стекнати хартиите од вредност.

Вложување на Банката

Член 41

(1) Банката не смее да вложува и да се стекне со земјиште, згради и опрема кои не ги користи за извршување на финансиските активности, освен оние стекнати врз основа на ненаплатени побарувања.

(2) Имотот на Банката во земјиште, згради, опрема и капитални делови во нефинансиски институции не смее да го надмине износот предвиден со позитивните законски прописи.

(3) Агрегатниот, односно вкупниот износ на капиталните делови во нефинансиски институции не смее да надмине износ предвиден со позитивните законски прописи.

(4) Поединечен капитален дел на Банката во нефинансиска институција не смее да надмине износ предвиден со позитивните законски прописи.

(5) Банката не смее да остварува контрола во нефинансиска институција.

(6) Во период од три години од стекнувањето, во лимитите од ставовите 2, 3, 4 и 5 на овој член не се вклучува имотот во земјиште, згради, опрема стекнат врз основа на ненаплатени побарувања, кои Банката не ги користи за извршување на финансиски активности и капитални делови стекнати врз основа на ненаплатени побарувања.

Ликвидност на Банката

Член 42

Банката е должна да ја одржува ликвидноста, односно да управува со активата и пасивата на начин, којшто ќе овозможи намиравање на пристигнатите обврски во секој момент.

Отворена девизна позиција

Член 43

Банката е должна да одржува отворена девизна позиција во согласност со законските прописи.

VIII. СТАТУСНИ ПРОМЕНИ

Член 44

(1) За статусни промени на Банката одлука донесува Собранието на Банката со мнозинство гласови од вкупниот број на акции со право на глас.

(2) Под статусни промени се подразбираат присоединувањето, спојувањето и поделбата.

(3) За статусна промена на Банката задолжителна е дозвола од Народна Банка на Република Северна Македонија.

IX. ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕПОЗИТИ

Член 45

Банката е должна да ги осигурува депозитите на физичките лица, во Фондот за осигурување на депозити на Република Северна Македонија, како што е предвидено во законот.

X. СПРЕЧУВАЊЕ НА ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Член 46

(1) Банката во своето работење ќе ги преземе сите дејства и ќе постапува согласно сите прописи за СППФТ.

(2) Вршењето на работата од став 1 на овој член Банката ќе го организира согласно со законските и подзаконските акти од оваа област.

XI. ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТЕЊЕ НА БАНКАТА

Член 47

Банката самостојно ги определува начинот и формата на внатрешно организирање, поврзување на својата дејност, според условите на пазарот и остварувањето на добивката во согласност со прописите и овој Статут.

Член 48

Работите од предметот на работењето на Банката се вршат на ниво на Банката и деловите на Банката.

Член 49

(1) За извршување на работите од дејноста на Банката, во Банката се формираат организациони единици и делови на Банката.

(2) Организационите единици на Банката, со потребниот број извршители на работа се утврдува со посебен акт за внатрешна организација и систематизација, којшто го донесува Надзорниот одбор на Банката.

Член 50

(1) Деловите на Банката во своето работење работат под име Централна кооперативна банка АД Скопје, со додавање на ознака, којашто ќе упатува на тоа дека се работи за дел на Банката.

(2) Деловите на Банката се формираат како: филијали, експозитури, шалтери и претставништва во земјата и странство.

(3) Филијала, експозитура се организационен дел на Банката кои немаат својство на правно лице и кои директно ги извршуваат сите или дел од активностите кои ги врши Банката.

Член 51

Деловите на Банката филијали, експозитури, шалтери, претставништва во земјата и странство се основаат со одлука на Надзорниот одбор на Банката по предлог на Управниот одбор на Банката, а во согласност со Законот.

XII. ЛИЦА СО ПОСЕБНИ ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ

Член 52

(1) Лица со посебни права и одговорности во Банката се членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор, Одборот за ревизија и Одборот за управување со ризици, согласно со законската регулатива.

(2) Мандатот, нивните надлежности, права, обврски и одговорности, начинот на именување и разрешување се утврдени во глава XIII од овој Статут.

(3) Освен лицата од став 1 на овој член, како лица со посебни права и одговорности се и други работници со посебни права и одговорности, именувани како директори на дирекции, директори на филијали, лице одговорно за сигурност на информативниот систем (ОСИС), раководители на служби, коишто не се во рамки на дирекции и раководителот на Службата за деловна мрежа.

(4) Управниот одбор за секоја промена на лицата со посебни права и одговорности ја известува Народната банка.

(5) Лице со посебни права и одговорности не може да биде лице:

1) член на Советот на Народната банка;

2) вработено во Народната банка;

3) на коешто му е изречена прекршочна санкција, или казна забрана за вршење професија, дејност или должност;

4) не поседува репутација со што може да биде загрозувано сигурното и стабилното работење на Банката;

5) коешто не ги почитува одредбите од ЗБ и прописите донесени врз основа на тој закон и/или не ги спроведуваало или не ги спроведува и/или постапуваало или постапува спротивно на мерките изречени од НБРСМ, со што биле или се загрозувани сигурноста и стабилноста на Банката;

6) член на Надзорен одбор, Одбор за управување со ризици, Одбор за ревизија и Управен одбор на друга банка или вработен во друга банка или

7) коешто извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во банка или друго правно лице, во коешто била воведена администрација или над коешто е отворена стечајна или ликвидациска постапка, освен доколку недвосмислено, врз основа на расположливите документи и податоци се утврди дека лицето не придонело за настанување на условите за воведување на администрација, стечајна или ликвидациска постапка или функцијата ја вршело непосредно пред или по настанување на причините кои довеле до воведување на администрација, отворање на стечај или спроведување на ликвидациска постапка.

(6) За лице, коешто не поседува репутација ќе се смета и лице, коешто е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата.

(7) За член на управен одбор на банка ќе се смета дека не поседува репутација и кога што има соработник во однос, на којшто постојат околностите од ставот (6) од овој член.

Член 53

(1) Работниците на Банката како лица со посебни права и одговорности се именуваат и разрешуваат од страна на Управниот одбор и Надзорниот одбор на Банката, а нивниот мандат, надлежности, права и одговорности поблиску се

уредуваат со одлуката за нивно именување, а согласно Правилникот за систематизација на работите и работните задачи во Централна кооперативна банка АД Скопје.

(2) Работници со посебни права и одговорности на Банката, од член 52, став 3 на овој Статут, именувани од страна на Управниот одбор на Банката, ги извршуваат работите за кои се овластени со одлуката за именување, актите на Банката и работите кои со посебен акт Управниот одбор ќе им ги пренесе на извршување.

(3) Работниците на банката како лица со посебни права и одговорности, во согласност со Правилникот за систематизација на работите и работните задачи, ја организираат, координираат, раководат и одговараат за работата во организационите делови или единици за кои се именувани.

(4) Управниот одбор носи политика за начинот на избор, следење на работењето и разрешувањето на лицата со посебни права и одговорности, освен оние, чијшто избор и разрешување е во надлежност на Надзорниот одбор, којашто задолжително содржи:

1) постапка за избор, следење и разрешување на лицата со посебни права и одговорности;

2) критериумите за оцена на соодветноста на лицата со посебни права и одговорности со соодветна примена на член 88, став 6 и став 7 од овој Статут;

3) постапката, динамиката и начинот на спроведување на оцена на соодветноста на лицата со посебни права и одговорности со соодветна примена на член 88, став 6 и став 7 од овој Статут;

4) постапката и критериумите за оцена на ефикасноста;

5) начинот и динамиката на обука на лицата со посебни права и одговорности;

6) начинот и динамиката на замена на лице со посебни права и одговорности во случај на престанување на неговиот работен однос или во случај на негова спреченост за работа, давање отказ или друго неочекувано отсуство;

7) начинот на документирање на постапката на оцена и избор.

(5) Оцената на соодветноста на лицата со посебни права и одговорности од точка 2 и точка 3 од став 4 на овој член ја врши Управниот одбор и тоа најмалку пред именувањето на лицето или пред негово повторно именување, како и при секоја позначајна промена во работењето на Банката или во начинот на вршење на соодветната позиција или функција.

(6) Врз основа на оцената на лицата со посебни права и одговорности Управниот одбор е должен да преземе активности за надминување на утврдените слабости.

(7) Во политиката од став 4 на овој член, Управниот одбор пропишува и критериуми за идентификување на останатите лица со посебни права и одговорности.

Член 54

(1) Лице со посебни права и одговорности во банка задолжително треба да има соодветно високо образование и познавање на прописите од областа на банкарството и/или финансиите, да ги познава правилата за добро корпоративно управување и да има соодветно искуство, коешто обезбедува сигурно и стабилно управување со Банката.

(2) Член на надзорен одбор на банка може во исто време да биде и:

- член на еден орган на управување и на еден орган на надзор, односно да извршува една функција на извршен и една функција на неизвршен член на одбор на директори во небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции или

- член на три органи на надзор, односно да извршува три функции на неизвршен член на одбор на директори на небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

(3) Член на управен одбор на банка може во исто време да биде и член на најмногу два органи на надзор односно неизвршен член на одбор на директори во најмногу две небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции.

(4) Член на управен одбор на банка не може да биде и лице, коешто е управител, член на управен одбор или извршен член на одбор на директори во кое било домашно или странско трговско друштво.

(5) Ограничувањата од ставот 2, точка 8 и ставовите 3, 4 и 5 на овој член, не се однесуваат на членство во:

1) органи на непрофитни организации на волонтерска основа, без надоместок и

2) во органи на трговски друштва кои припаѓаат на иста банкарска група во Република С.Македонија или во странство.

(6) Во случаите, кога што Банката, како дел од банкарска група, спроведува политики на групата, членовите на надзорниот и/или управниот одбор треба да обезбедат тие политики да се соодветни за банката и се во согласност со законите на Република Северна Македонија и стандардите на Народната банка.

(7) Банката мора да обезбеди мнозинството од членовите на надзорниот и управниот одбор да се достапни на барање на Народната банка.

Член 55

Лицата со посебни права и одговорности се должни редовно на секои шест месеци да дадат писмена изјава за постоење/непостоење на судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Член 56

(1) Лицата со посебни права и одговорности се должни да работат единствено во интерес на Банката и на нејзините депоненти и да постапуваат со внимание на уреден и совесен трговец.

(2) Доколку лицата со посебни права и одговорности утврдат дека одлуката на органите на Банката е спротивна на закон или на друг пропис донесен врз основа на закон или дека според својата содржина е таква што може да ја загрози ликвидноста на Банката и нејзината стабилност и сигурност, се должни за ова писмено да го известат Надзорниот одбор и Народната банка.

XIII. ОРГАНИ НА БАНКАТА И УПРАВУВАЊЕ НА БАНКАТА

Член 57

Органи на Банката се:

- Собрание на Банката;
- одбор;
- Одбор за управување со ризици;
- Одбор за ревизија;
- Управен одбор и
- Кредитен одбор.

СОБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИ

Член 58

(1) Собранието на Банката го сочинуваат акционерите.

(2) На секој акционер запишан во акционерската книга, од денот на уписот, му припаѓа право на учество во работата на Собранието и право на глас, освен ако со закон поинаку не е определено.

(3) Акционер може да овласти со полномошно друго физичко или правно лице како свој полномошник на седница на Собранието на Банката, коешто ќе учествува и ќе гласа на седницата на Собранието во негово име, најдоцна пред почетокот на седницата на закажаното Собрание.

(4) Ако со закон поинаку не е пропишано, овластувањето на полномошникот на седница на Собрание на Банката се дава во писмена форма и заверено на Нотар.

(5) Акционерите, кои се правни лица, на Собранието ги застапуваат нивните законски застапници или лица кои се овластени од нив.

Член 59

(1) Собранието на Банката ги врши следниве работи:

1) Ги усвојува Статутот и измените и дополнувањата на Статутот на Банката;

2) Го разгледува и усвојува Годишниот извештај за работењето на Банката заедно со писменото мислење по истиот изготвено од страна на Надзорниот одбор;

3) Ја усвојува Годишната сметка на Банката и финансиските извештаи за Банката;

4) Одлучува за предложената одлука на Надзорниот одбор за употреба и распоредување на остварената добивка, односно за покривање на загубите;

5) Одлучува за нова емисија на акции на Банката;

6) Одлучува за статусни промени и за престанок на работење на Банката;

7) Ги именува и разрешува членовите на Надзорниот одбор;

8) Избира друштво за ревизија на предлог на Надзорниот одбор и одлучува по предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија;

9) Донесува Деловник за својата работа;

10) Одлучува за зголемување и намалување на основната главнина (почетниот капитал) на Банката;

11) Донесува одлука за основање на банки и други финансиски организации како и други правни лица доколку Банката учествува со сопствени средства над 10% од сопствени средства на Банката;

12) Одлучува за висината на вкупниот надоместок за учество во работата на Надзорниот одбор на членовите на Надзорниот одбор, односно за фиксниот надоместок и за наградата на членовите на Надзорниот одбор, односно варијабилниот дел од надоместокот, којшто се исплаќа само во исклучителни случаи за посебно доверени работи и којшто зависи единствено од остварувањето на нивните надлежности поврзани со надзорот на работењето на Банката;

13) Го разгледува Годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор на Банката;

14) Го разгледува и усвојува извештајот на друштвото за ревизија и писменото мислење за истиот, изработено од страна на Надзорниот одбор на Банката;

15) Донесува одлуки за пренамена на акции на Банката;

16) Ги одобрува работата и водењето на работењето со Банката на членовите на Управниот и на Надзорниот одбор на Банката.

17) Одлучува и за други прашања кои со Законот за банките, Закон за трговските друштва и овој Статут се ставени во негова надлежност.

(2) Собранието на Банката не може да именува член на Надзорниот одбор на Банката без претходна согласност од НБРСМ.

Член 60

(1) Собранието на Банката работи на седници, кои се одржуваат по потреба, а најмалку еднаш годишно.

(2) Годишното Собрание на Банката се свикува на предлог на Надзорниот одбор на Банката.

(3) Годишното Собрание на Банката задолжително се одржува пред истекот на шест месеци од календарската година за претходната година.

(4) Банката е должна во рок од 15 дена по одржувањето на Собранието на Банката, до Народната Банка да го достави записникот од одржаното Собрание заедно со материјалите и донесените одлуки.

Член 61

(1) Кога што тоа го бара интересот на Банката и на акционерите, во времето меѓу две годишни собранија, може да се свика Собрание.

(2) Управниот одбор, односно Надзорниот одбор на Банката може со мнозинство гласови од своите членови, по своја иницијатива или по барање на акционер, да донесат одлука за свикување на Собрание.

(3) Барање за свикување Собрание можат да поднесат акционери кои имаат најмалку една десетина од сите акции со право на глас. Во барањето што го поднесуваат по писмен пат, акционерите кои бараат свикување Собрание, мораат да ги наведат целта и причините за свикување на Собранието, своето име и презиме, местото на живеење и ЕМБГ, односно фирмата, седиштето и МБС ако акционерот е правно лице. Кон барањето акционерите доставуваат и извод од акционерската книга издадена од Централниот депозитар за хартии од вредност, во којшто е наведен бројот на акциите со право на глас коишто ги поседуваат во Банката.

(4) Барањето се доставува до Надзорниот одбор во седиштето на Банката. Барањето може да биде содржано во еден документ или во два или повеќе документи потпишани од акционерите кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акциите со право на глас. Надзорниот одбор, во рок од осум дена од денот на приемот на барањето на акционерите за свикување Собрание, донесува одлука за прифаќање или за одбивање на барањето. Во одлуката за одбивање на барањето мора да се наведат причините поради коишто е така одлучено.

(5) Акционер односно акционерите со мнозински дел од акциите со право на глас може да поднесат барање за свикување на седница на Собранието на Банката. Барањето се доставува до Надзорниот одбор на Банката. Доколку Надзорниот одбор на Банката не свика Собрание во рок од 24 часа од денот на поднесувањето на барањето, акционерите можат да поднесат предлог за свикување на Собрание до надлежниот суд.

Член 62

(1) Собранието може да биде свикано со покана или со објавување на јавен повик или со покана и со објавување јавен повик до акционерите.

(2) Собранието на Банката се свикува со праќање покана до сите акционери, чијшто акции им даваат право на учество во работата на Собранието, којшто се свикува. Поканата се испраќа според изводот од акционерската книга, којшто не е постар од три дена до денот на испраќање на поканата, на начин којшто овозможува да се потврди датумот, кога што е испратена и датумот, кога што е примена од секој акционер.

(3) Собранието се свикува со праќање покана до акционерите, на начин којшто овозможува потврда дека поканата е примена од акционерот или со објавување на повик до акционерите, којшто се објавува на половина страница најмалку во еден дневен весник што излегува на целата територија на Република

Северна Македонија, на насловната страница на интернет-страницата на Банката и на самата интернет-страница на Банката и на интернет страницата на Македонската берза на хартии од вредност. Начинот на свикување на собрание се определува со одлука на органот на Банката, којшто е надлежен за свикување на Собрание.

(4) Право на учество во работата на седниците на Собранието имаат акционерите запишани во книгата на акции.

Член 63

(1) Поканата односно повикот содржи податоци за фирмата и седиштето на Банката, место, датум и час на одржување на Собранието, се прикажува предложениот дневен ред на седницата, опис на постапките според кои акционерите учествуваат и гласаат на Собрание, други процедурални формалности од значење за присуство на Собрание и начинот на гласање, начин на којшто се достапни материјалите по точките од дневен ред, можност за именување полномошник на акционерот и начин на неговото именување и други информации во зависност од точките на дневниот ред. Во повикот се наведуваат и последните рокови до кои може да се предлагаат точки на дневен ред, да се поставуваат прашања и да се предлагаат одлуки, како и адресата на официјалната интернет-страница на Банката каде што акционерите можат да најдат детални информации за начинот како можат да достават предлози и прашања.

(2) На својата интернет-страница Банката објавува информации во врска со вкупниот број на акции и вкупниот број на гласачки права кои произлегуваат од акциите со право на глас на денот на објава на повикот, документите и материјалите кои ќе се разгледуваат на седницата на Собранието, предложените одлуки за донесување, предложените одлуки од акционерите, обрасците за гласање преку полномошник и обрасците за гласање со кореспонденција.

(3) Рокот, којшто тече од денот на објавувањето на јавниот повик, односно од денот на испраќањето на поканата за учество на Собранието до денот на одржувањето на Собранието не може да биде пократок од 30 дена до денот на одржувањето на Собранието. Материјалите за седницата на Собранието им се ставаат на располагање на акционерите на денот на објавување на јавниот повик односно испраќање на поканата, во определена просторија на Банката и на веб-страницата на Банката.

Член 64

(1) Материјалите кои ќе бидат доставени за одлучување на седницата на Собранието на Банката, мораат да бидат достапни на акционерите од денот на испраќањето на поканата, односно од денот на објавувањето на јавниот повик.

(2) Свикувањето на Собранието на Банката може да се отповика - одложи најдоцна пет работни дена пред одржувањето на Собранието, на начин на којшто Собранието било и свикано.

Член 65

(1) Списокот на пријавени акционери го подготвува Управниот одбор на Банката односно орган на Банката овластен за свикување на Собранието.

(2) Своето учество на Собранието акционерите го пријавуваат најдоцна пред почетокот на седницата. Списокот на пријавени акционери се става на увид во седиштето на Банката и се споредува со состојбата во акционерската книга добиена од Централен депозитар на хартии од вредност 48 часа пред одржување на седницата. Списокот го потпишува секој присутен акционер, односно полномошник на акционер, со што потврдува-верификува своето присуство на Собрание.

(3) Акционерот може да овласти свој полномошник на Собрание со полномошно во писмена форма, согласно Законот за трговските друштва. Акционерите треба веднаш да ја известат Банката за секое полномошно дадено во писмена форма. Обрасците за давање на писмено полномошно Банката ќе ги направи достапни за преземање од интернет-страницата на Банката, така што акционерите ќе можат да ги преземат електронски, за да ги отпечатаат, пополнат и потпишат.

(4) Банката може да побара утврдување на личниот идентитет на акционерот, како услов за уважување на полномошното односно за верификација на инструкциите за гласање.

(5) Акционерите можат да овластат полномошници и/или на истите да им дадат инструкции за гласање на електронски начин. Банката на акционерите им овозможува користење на електронски систем, преку којшто акционерите можат да се регистрираат, да овластуваат свои полномошници и на истите да им даваат инструкции за гласање.

Член 66

Начинот на работа на Собранието се утврдува со Деловник за работа на Собранието.

Член 67

(1) Секој акционер има право да поднесува иницијатива за вклучување на точки на дневен ред на Собранието, коешто ќе се свика под услови и на начин утврдени со закон и со Статут на Банката.

(2) Акционерите кои поединечно или заедно поседуваат најмалку 5% од вкупниот број на акции со право на глас, имаат право по писмен пат или со електронски средства:

1) да предложат дополнување на дневен ред со барање за вклучување нови точки ако истовремено приложат и образложение за предложената точка за дополнување на дневен ред или ако предложат одлука по предложената точка,

2) да предложат за усвојување одлука по секоја од точките кои се вклучени или ќе бидат вклучени во дневниот ред.

(3) Барањето за вклучување на една или повеќе точки во дневниот ред на Собранието што е свикано се испраќа до органот што го свикал Собранието на Банката и тоа во рок од осум дена од денот, кога што е испратена поканата, односно од денот, кога што е објавен јавниот повик за учество на Собранието.

(4) Уредно доставеното барање за вклучување на една или повеќе точки во дневниот ред на свикано Собрание, органот на Банката што го свикал Собранието го испраќа до сите акционери, односно го објавува на ист, начин на којшто ги испратил поканите, односно на којшто го објавил јавниот повик за учество на Собрание, најдоцна осум дена пред денот на неговото одржување. Банката им го става на располагање на акционерите ревидираниот дневен ред на истиот начин како и претходниот дневен ред пред датумот на одржување на Собрание. Ревидираниот дневен ред е уредно ставен на располагање на акционерите ако акционерите можат навремено да овластат полномошници или да гласаат со кореспонденција.

(5) Барањето за вклучување една или повеќе точки во дневниот ред на Собранието на акционерите, коешто е свикано не може да се одбие, освен во случаите:

1) ако акционерот, односно акционерите го пропуштиле рокот од ставот 3 на овој член;

2) ако акционерот, односно акционерите не поседуваат доволен број акции со право на глас во друштвото, во согласност со ставот 2 од овој член;

3) ако предлогот не ги исполнува другите услови предвидени со закон и

4) ако точката, односно точките коишто се бара да бидат вклучени во дневниот ред на Собранието не спаѓаат во надлежност на Собранието или не се во согласност со закон и со овој Статут.

(6) Акционерите имаат право да поставуваат прашања по секоја од точките на дневен ред на Собранието. Обврската на Банката да одговори на поставените прашања е претходно условено со потврдување на личниот идентитет на акционерите кои поставиле прашања, одржувањето на ред во работата и заседавањето на Собранието и зачувување на доверливоста на работењето, принципите на банкарска и деловна тајна, како и деловните интереси на Банката. Банката може да даде еден збирен одговор на прашањата со иста содржина. Прашањата и одговорите се објавуваат на интернет-страницата на Банката во форма на прашање и одговор.

Член 68

(1) Собранието може да расправа, без право на одлучување, и за прашања коишто не се уредно ставени на дневен ред.

(2) Барањата за вклучување нови точки на дневниот ред се испраќаат до сите акционери најдоцна 8 дена пред одржувањето на Собранието, односно се објавуваат, на начин на којшто е објавен повикот за учество во Собранието на Банката.

(3) Уредното барање за вклучување на една или повеќе точки во дневниот ред на Собранието, коешто е свикано не може да се одбие освен во случаите определени со закон.

Член 69

(1) Собранието на Банката одлучува само по прашања од дневниот ред.

(2) Покрај учество во работата на Собрание со лично присуство или преку полномошник, Банката им овозможува на акционерите да гласаат на Собранието и на еден од следните начини :

1. преку електронски средства за гласање согласно Законот за трговски друштва, и

2. со кореспонденција согласно Законот за трговски друштва.

(3) Во рок од 15 дена од одржувањето на Собрание, Банката на својата интернет-страница ги објавува резултатите од гласањето согласно Законот за трговски друштва.

Член 70

(1) Собранието на Банката може да работи /кворум за работа/ ако на седницата присуствуваат верификувани учесници на Собранието кои поседуваат најмалку 50% плус една акција од сите акции со право на глас.

(2) Освен во случаите одредени со овој Статут, Собранието на Банката одлучува со обично мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието.

(3) Собранието на Банката одлучува со 2/3 од акциите со право на глас претставени на Собранието, за зголемување или намалување на основната главнина, за статусни промени и за престанок на Банката.

(4) За промена на фирмата и седиштето на Банката и измена и дополнување на статутот, одлука донесува Собранието на Банката со мнозинство гласови од вкупниот број на акции со право на глас.

Член 71

Ако на Собранието не се обезбеди кворум, во рок не подолг од 15 дена, се свикнува ново Собрание, коешто може да одлучува по прашањата утврдени во дневниот ред за првото свикнување без оглед на бројот на присутните акционери со право на глас и бројот на акциите кои ги поседуваат, освен за прашањата за

кои со закон, или овој Статут е определено одлучување со квалификувано мнозинство.

Член 72

(1) Начинот на гласањето го определува претседавачот на Собранието, доколку Собранието не определи посебен начин на гласање.

(2) Одлуките на Собранието се донесуваат со јавно гласање, доколку за определени точки од дневниот ред не се донесе одлука за тајно гласање.

(3) По барање на еден или повеќе акционери кои имаат најмалку 1/10 од вкупниот број на акции со право на глас се пристапува кон тајно гласање.

Член 73

Ако е тоа наведено во јавниот повик и дневниот ред акционерите можат да гласаат на свикано Собрание и преку телефон и друго соодветно електронско средство, коешто е дел од јавна комуникациска мрежа. На секој акционер мора на сигурен начин да му се утврди идентитетот, правото на глас, начинот на воспоставување на комуникациска врска меѓу Банката и акционерот и тоа така што гласањето ќе му биде достапно и ќе може со сигурност да се евидентира извршеното гласање. Кога што акционерот гласа преку телефон или преку друго електронско средство се смета за присутен на Собранието, односно го сочинува кворумот за работа и одлучување на Собранието.

Член 74

(1) Ако дојде до прекин на седница на Собрание што започнало со работа, присутните акционери на седницата на Собранието можат да одлучат Собранието да продолжи со работа во време и место, коешто се определува со мнозинство гласови од кворумот за работа на Собранието.

(2) Одложувањето не може да биде подолго од 8 дена од денот на прекиноот.

(3) Ако дојде до прекин на седницата на Собранието што започнало со работа, а истото не донело одлука за продолжување со работа, во согласност со претходниот став на овој член, претседавачот на Собранието го определува времето и местото на продолжувањето на прекинатата седница на Собранието, а натамошната постапка продолжува согласно законот.

Член 75

(1) За работата на Собранието се води записник, којшто содржи податоци утврдени со закон.

(2) Доколку Собранието одлучува за измена на податок што во согласност со закон се запишува во трговскиот регистар, записникот го води нотар.

(3) За записничар и заверувачи на записник, не може да биде избран член на Управниот одбор, Надзорниот одбор и претседавачот на Собранието.

(4) Записникот се подготвува најдоцна во рок од 8 дена од денот на одржување на Собранието, а го потпишуваат записничарот и претседавачот на Собранието, а го заверуваат заверувачи.

(5) Кога што записникот го води нотар, записникот се подготвува најдоцна во рок од три дена од денот на одржувањето на Собранието и го потпишуваат нотарот и претседавачот на Собранието.

(6) Банката во рокот од 15 дена по одржувањето на Собранието на Банката, доставува Записник од одржаното Собрание заедно со материјалите и донесените одлуки до Народната банка.

Член 76

Со Деловникот за работа на Собранието на Банката, поблиску се регулира начинот на работењето и гласањето во Собранието како и други прашања од значење за работа на Собранието.

НАДЗОРЕН ОДБОР

Член 77

(1) Надзорниот одбор на Банката се состои од седум члена од коишто најмалку $\frac{1}{4}$ (една четвртина) мора да бидат независни членови.

(2) Покрај лицето од членот 54 на овој статут член на надзорен одбор во банка не може да биде и лице вработено во Банката.

(3) Собранието на Банката ги именува членовите на Надзорниот одбор на Банката, по добиена претходна согласност од Народната Банка на РСМ и ги разрешува членовите на Надзорниот одбор на Банката.

(4) Членовите на Надзорниот одбор треба да имаат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности, да избегнуваат судир на интересите и да посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со овој закон.

(5) Членовите на Надзорниот одбор треба заедно да имаат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши банката и на материјалните ризици на кои е изложена.

(6) Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години.

(7) Членовите на Надзорниот одбор имаат неограничено право на реизбор.

(8) Надзорниот одбор на Банката полноважно може да работи ако се присутни најмалку четворица од вкупниот број на членови.

(9) Членовите на Надзорниот одбор избираат од своите редови претседател со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на Надзорниот одбор.

(10) Надзорниот одбор се состанува најмалку еднаш квартално.

(11) Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор во иста банка подолго од три последователни мандата.

Подготвување и свикување на седниците

Член 78

Надзорниот одбор работи и одлучува на седници кои се одржуваат по потреба, а најмалку еднаш квартално, односно согласно Статутот, Законот за банките и Законот за трговските друштва.

Член 79

(1) Претседателот на Надзорниот одбор ги свикува седниците и претседава со нив, одговорен е за водење на евиденцијата за седниците и организирање на другите начини (форми) на работа и одлучување на Надзорниот одбор.

(2) Ако претседателот на Надзорниот одбор од кои било причини не е во можност да ја врши функцијата или е отсутен со седницата раководи заменик претседателот на Надзорниот одбор или друг член на Надзорниот одбор овластен од претседателот да го заменува.

Член 80

Седница на Надзорниот одбор на Банката задолжително се свикува по барање на една третина од членовите на Надзорниот одбор или Управниот одбор.

Член 81

(1) Седниците на Надзорниот одбор се закажуваат по писмен пат, со доставување на предлог дневен ред и материјали.

(2) Во поканата се определува денот, времето и местото на одржување на седницата.

(3) Предлог дневниот ред, предлог одлуките и други предлог извештаи може да се достават и по електронски пат, по што и фактички се доставуваат материјалите.

Член 82

Седниците на Надзорниот одбор се одржуваат во зградата на централата на Банката, освен во случај на одлука за одржување на друго место.

Член 83

(1) На седницата на Надзорниот одбор може да се повикуваат и членовите на Управниот одбор на Банката.

(2) На седницата може да бидат поканети и други работници од одредени организациони единици, од чијшто делокруг се расправа за определени прашања, како и други стручни лица.

Член 84

Материјалите со дневниот ред се доставуваат 3 (три) дена пред одржување на седницата, по исклучок истите се доставуваат во пократок рок.

Член 85

(1) Надзорниот одбор може да одржи состанок, односно неговите членови можат да учествуваат и одлучуваат на состанок, организиран со користење на конференциска телефонска врска или со користење на друга аудио и визуелна комуникациска опрема, со тоа што сите членови кои учествуваат на така организираниот состанок можат да се слушаат, да се гледаат и да разговараат еден со друг. Учеството на ваквите состаноци се смета за присуство и лично учество на лицата кои се вклучени на овај начин.

(2) Учеството на состанокот се запишува во записникот на Надзорниот одбор, којшто го потпишуваат сите членови што учествувале на состанокот, организиран на начин од ставот 1 на овој член.

(3) Кога што тоа е потребно заради итно донесување на одлука во надлежност на Надзорниот одбор, членовите на Надзорниот одбор можат да одлучуваат и без одржување на состанок, под услов сите членови на Надзорниот одбор да дадат согласност за одлуката, којашто се донесува без одржување состанок.

(4) За сите Одлуки донесени на начин од претходниот став на овој член се подготвува Записник, во којшто се евидентираат одлуките. Записникот го потпишува претседателот на Надзорниот одбор, а во негово отсуство член на Надзорниот одбор, најдоцна во рок од 30 дена од денот на давањето согласност за одлуката, којашто ја донеле без одржување состанок. Одлуките донесени на овој начин влегуваат во сила со денот на давањето на согласноста од страна на сите членови на Надзорниот одбор. Давањето на согласноста може да биде извршено со своерачен потпис, или со потпис испратен по факс или по електронски пат на предлог на одлуката.

(5) Доколку поединечен член на Надзорниот одбор смета дека донесените одлуки од страна на Надзорниот одбор се во спротивност со долгорочните цели, деловната политика и прописите или е во спротивност со надлежностите на овој орган предвидени со Законот за банките и интерните акти на Банката, должен е своето мислење да го искаже во писмена форма со

соодветно објаснување, коешто е содржано во записникот од седницата на Надзорниот одбор.

Член 86

Пред да се пристапи кон именување на член на Надзорниот одбор, податоците за кандидатот за возраста, полот, образованието и другите професионални квалификации, работното искуство и каде го стекнал, во кои друштва е или бил член на орган на управување, и другите поважни функции што ги вршел, бројот на акциите што ги поседува во Банката или во други друштва, како и обврските што ги има спрема Банката, се даваат во писмена форма како прилог на материјалите за седницата на Собранието на акционерите, на којашто ќе се одлучува за неговото именување.

Член 87

(1) Кога што Надзорниот одбор ќе утврди дека има потреба или кога што тоа е утврдено во општ акт може да формира постојани и времени комисии од редот на своите членови и од други лица. Овие комисии не можат да одлучуваат за прашања што се во надлежност на Надзорниот одбор, ниту можат да им се пренесат нивните права и обврски.

(2) Комисиите се формираат од постојани членови и нивниот состав секогаш е со непарен број на членови. Претседател на секоја комисија е член на Надзорниот одбор на Банката, а другите членови се именуваат од редот на вработените и други лица /експерти и други стручни лица/. Комисијата може со решение на претседателот на комисијата за вршење на одделни работи повремено да ангажира експерти и други стручни лица или да формира експертски или стручни работни тела на комисијата /експертски или стручен тим.

(3) Комисиите работат на состаноци коишто ги свикува и со кои раководи претседателот на комисијата. Административните работи на комисиите ги вршат вработени лица определени од Надзорниот одбор на Банката.

(4) Поблиските услови, содржината на работа и начинот на работењето на комисиите се уредуваат со Деловникот за работа на Надзорниот одбор на Банката и соодветните општи акти во согласност со овој Статут.

Член 88

(1) Надзорниот одбор врши надзор на работењето на Управниот одбор, ги одобрува Политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување.

(2) Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење и управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување на Народната банка.

(3) Надзорниот одбор ги врши и следниве работи:

- 1) ја усвојува деловната политика и развојниот план на Банката;
- 2) именува и разрешува членови на Управниот одбор на Банката;
- 3) именува и разрешува членови на Одборот за управување со ризици;
- 4) именува и разрешува членови на Одборот за ревизија;

4-а) Одлучува за висината на вкупниот надоместок за учество во работата во Одборот за ревизија на членовите на Одборот за ревизија, односно за фиксниот надоместок и за наградата на членовите на Одборот за ревизија, односно варијабилниот дел од надоместокот, којшто се исплаќа само во исклучителни случаи, врз основа на успешноста на нивното работење, независно од успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола;

5) го усвојува финансискиот план на Банката;

6) го одобрува воспоставувањето и организацијата на системот на внатрешна контрола;

- 7) организира Служба за внатрешна ревизија;
- 8) ја усвојува политиката за сигурност на информативниот систем;
- 9) ги усвојува политиките за управување со ризици на Банката вклучувајќи ги и политиката, со којашто се определува начинот на управување со ризикот од неусогласеност и спроведување на контролата на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и политиката за користење услуги од надворешни лица;
- 10) ги одобрува Плановите и Програмите за работа и Општите акти на Банката, освен актите што ги донесува Собранието на Банката;
- 11) усвојува политика за наградување, во согласност со деловната политика, развојниот план, финансискиот план и политиката за избегнување судир на интересите на Банката;
- 12) донесува и спроведува политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор;
- 13) ги разгледува извештаите за работењето на Управниот одбор на Банката;
- 14) ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;
- 15) ги разгледува извештаите на Одборот за ревизија;
- 16) ги разгледува извештаите на Лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите;
- 17) ја одобрува годишната сметка и финансиските извештаи на Банката;
- 18) одобрува изложеност спрема лице од над 20% од сопствените средства на банката, со исклучок на изложеност врз основа на купување на хартии од вредност издадени од Народната банка и Република Северна Македонија;
- 19) одобрува трансакции со поврзани лица со банката во износ од над 6.000.000 денари;
- 20) го одобрува стекнувањето на капитални делови и купувањето на хартии од вредност поголеми од 5% од сопствените средства на Банката, освен купување на хартии од вредност издадени од Народната Банка и Република Северна Македонија;
- 21) го одобрува предлогот на одборот за ревизија за назначување на друштво за ревизија, или предлогот за раскинување на договорот со друштвото за ревизија и е одговорен за обезбедување на соодветна ревизија;
- 22) ја усвојува политиката за вршење на внатрешна ревизија;
- 23) ги разгледува извештаите на супервизијата, други извештаи доставени од Народната Банка, управата за јавни приходи и други надлежни институции и предлага, односно презема мерки и активности за надминување на утврдените неусогласености и слабости во работењето на Банката;
- 24) го одобрува годишниот извештај за работењето на Банката и доставува писмено мислење по истиот до Собранието на Банката;
- 25) го разгледува Извештајот на Друштвото за ревизија и доставува писмено мислење по истиот до Собранието на акционери;
- 26) го усвојува етичкиот кодекс на Банката и
- 27) донесува одлуки за продажба на активата на Банката во вредност повисока од 50.000,00 ЕУР во денарска противвредност;
- 28) ја утврдува организационата шема на Банката;
- 29) ја одобрува кредитната и каматната политика на Банката, донесува одлука за висина на каматната стапка како што и одлука за тарифа на надоместоци и услуги;
- 30) усвојува деловник за своето работење;
- 31) одлучува за отписот на тешко наплатливите побарувања од билансот на состојба и нивното пренесување на посебна вонбиланска сметка;

32) донесува Одлуки за отворање и затворање на филијали и други организациони делови;

33) ги одобрува сите останати политики на Банката, кои не се спомнати во погоре наведените точки;

34) одобрува воведување нови производи како и измена и дополнување на постоечките производи на Банката;

35) формира комисија, којашто одлучува по приговори за заштита на правата на работници во втор степен;

36) го усвојува Кодексот за корпоративно управување, со којшто се уредуваат правилата за управување и за надзор на банката;

37) усвојува политика за избегнување судир на интересите, со којшто се идентификуваат можните судири на интереси и мерките и активностите за нивно спречување;

38) го одобрува годишниот план на Службата за внатрешна ревизија;

39) ги разгледува извештаите на Службата за внатрешна ревизија;

40) врши други работи согласно Статутот и законските прописи.

(4) Надзорниот одбор најмалку еднаш годишно врши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го известува Собранието на Банката.

(5) Надзорниот одбор е должен да изврши оценка на соодветноста на кандидатот за член, односно на членот на Надзорниот одбор, којашто вклучува поединечна оценка на соодветноста на кандидатот за член, односно на членот на Надзорниот одбор (во понатамошниот текст: поединечна оценка) и оценка на соодветноста на членот на Надзорниот одбор заедно со останатите членови (во понатамошниот текст: колективна оценка) на Надзорниот одбор на Банката.

(6) Поединечната оценка од ставот 5 од овој член опфаќа оценка најмалку на тоа дали:

- знаењето и искуството на кандидатот за член, односно на членот на Надзорниот одбор се соодветни за извршување на надлежностите, што подразбира најмалку оценка на неговото разбирање за воспоставеното корпоративно управување во Банката и за улогата на Надзорниот одбор во корпоративното управување, оценка на соодветноста на неговото образование и знаењето стекнато преку обуките, оценка на професионалното искуството и оценка на познавањето на финансиската состојба и профилот на ризичност на Банката;

- постоењето судир на интересите ја ограничува способноста на кандидатот за член, односно на членот на Надзорниот одбор објективно и независно да ги извршува надлежностите и способноста да врши независна и објективна оценка на решенијата коишто се предлагаат од другите членови на Надзорниот одбор, самостојно да ги анализира одлуките на Управниот одбор и да избегнува следење на колективните ставови;

- кандидатот за член, односно членот на Надзорниот одбор поседува репутација, што, меѓу другото, подразбира почитување на законските одредби и договорните обврски, соработка со супервизорските и со другите надлежни органи и почитување на корпоративната култура и вредности на Банката;

- кандидатот за член, односно членот на Надзорниот одбор, ќе може да посветува или посветува доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од неговите надлежности, имајќи ги предвид неговите членства во органи на надзор и/или управување на други правни лица или на непрофитни организации и вообичаениот број седници на кои треба да присуствува како резултат на тие членства, природата на секое членство и на надлежностите што ги има кандидатот за член, односно членот на надзорниот одбор, вклученоста во работата на надзорниот одбор на банката, времето потребно за соодветна обука на членот на надзорниот одбор за извршување на сите негови функции и слично.

(7) Колективната оценка од ставот 5 од овој член се однесува најмалку на оцената дали членовите заедно имаат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши банката и на материјалните ризици на кои е изложена банката. Колективната оценка треба да опфати најмалку дали членовите на надзорниот одбор:

- имаат искуство од различни области коишто овозможуваат Надзорниот одбор да може да го оценува и следи работењето на управниот одбор и одлуките што тој ги носи. Различните познавања и искуство можат да се однесуваат на: управувањето со ризиците, вршењето финансиски анализи, финансиското известување и сметководство, информациската технологија, пазарите на капитал, стратешкото планирање, внатрешната ревизија, усогласеноста со прописите, наградувањето на успешноста во работењето и друго;

- имаат соодветно разбирање на локалната, регионалната и, доколку е потребно, глобалната економија и финансии, како и разбирање на соодветната домашна регулатива и меѓународните стандарди;

- поседуваат способност за размена на искуства и знаења и меѓусебна соработка.

(8) Оцената од ставот 5 од овој член се врши:

- пред секое именување нов член на надзорниот одбор;

- пред повторно именување постоен член на надзорниот одбор;

- еднаш годишно, согласно со закон.

(9) По исклучок на ставот 8, точки 1 и 2 од овој член, оцената од став 5 од овој член може да се изврши и по именувањето на членот на Надзорниот одбор од Собранието на Банката, но најдоцна во рок од еден месец по неговото именување, но пред добивање на согласноста од Народната банка. Покрај случаите од ставот 8 од овој член, колективната оценка се врши и доколку има значајни промени во деловниот модел на банката.

(10) Годишната оценка од точката 19, став 1, алинеја 3 од оваа одлука опфаќа и:

- оценка на сопствената работа, којашто на годишно ниво е должен да ја врши секој член на надзорниот одбор;

- оценка на големината и составот на надзорниот одбор, како и на големината и составот на законски пропишаните одбори и нивната меѓусебна соработка;

- оценка на ефикасноста на надзорот што го врши надзорниот одбор како дел од корпоративното управување во банката и идентификување на активностите каде што е потребно унапредување или промени;

- оценка на ефикасноста на законски пропишаните одбори.

(11) Надзорниот одбор е должен да ги земе предвид резултатите од поединечната оценка при спроведувањето на колективната оценка на членовите на надзорниот одбор, и обратно.

(12) Надзорниот одбор е должен да го извести Собранието на Банката за резултатите од извршената оценка од став 6 и став 7 на овој член, заедно со активностите што ги предлага или што ги презел за надминување на утврдените слабости.

(13) Надзорниот одбор на Банката е должен да обезбеди Управниот одбор во посебен дел од Годишниот извештај за работењето на Банката да даде изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување. Изјавата за примена на Кодексот за корпоративно управување е составен дел на Годишниот извештај за работењето на Банката.

Член 89

(1) На членовите на Надзорниот одбор може предвременно да им престане мандатот, со разрешување од должноста поради работење, коешто е во спротивност со законот, статутот на Банката и добрите деловни обичаи, или врз основа на лично писмено барање.

(2) Отказниот рок при лично барање за престанок на мандатот член на Надзорниот одбор изнесува 60 дена.

(3) Во случај на предвременно престанување на функцијата на членовите на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката, се вршат избори за испразнетите места за остатокот на мандатот.

Член 90

(1) Надзорниот одбор одлучува со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови.

(2) Поблиски одредби за начинот на работа е регулиран во Деловникот за работа, којшто Надзорниот одбор го усвојува на седница.

Член 91

(1) На членовите на Надзорниот одбор им припаѓа надомест за учество и работа на седниците во висина, којашто се определува со одлука на Собранието на акционерите на Банката.

(2) На членовите на Надзорниот одбор им припаѓа и право на надомест на сите други трошоци (патни и други трошоци) во висина, којашто се определува согласно законската и подзаконска регулатива.

(3) На членовите на Надзорниот одбор им припаѓа и награда за нивната работа во висина којашто се определува со одлука на Собранието на акционерите на Банката.

(4) Доколку Банката искаже загуба, на членовите на Надзорниот одбор не им припаѓа награда.

Член 92

(1) Членот на Надзорниот одбор е должен овластувањата што му се дадени со закон и овој Статут да ги врши во интерес на Банката и во интерес на сите акционери со внимание на уреден и совесен трговец, и не може да ги пренесе своите овластувања на друг член на Надзорниот одбор.

(2) Членовите на Надзорниот одбор се должни како деловна тајна да ги чуваат сите известувања и податоци што на било кој начин се однесуваат на работењето на Банката, а коишто ги добиле како доверливи.

(3) Обврската од ставот (2) на овој член трае и по престанувањето на мандатот во Надзорниот одбор.

(4) Во текот на извршувањето на своите должности, членот на Надзорниот одбор може да се потпира на информации, на мислења или на извештаи подготвени од независни правни советници, независни овластени сметководители, овластени ревизори и други лица, за кои се верува дека се доверливи и компетентни за работите што ги вршат, при што не се смета дека со тоа е ослободен од својата обврска да постапува со внимание на уреден и совесен трговец.

ОДБОР ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Член 93

(1) Одборот за управување со ризици се состои од шест члена.

(2) Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Членот на Управниот одбор на Банката, којшто согласно членот 115, став 2 од

овој статут е определен за управување и контрола на ресорот Ризици задолжително е член на Одборот за управување со ризици.

(3) Одборот за управување со ризици е во следниот состав:

- Членот на Управниот одбор на Банката, којшто е надлежен за ресорот Ризици;
- Членот на Управниот одбор на Банката, којшто е надлежен за ресорот Бизнис;
- Директор на Дирекција за анализа и управување со ризикот;
- Директор на Дирекција за парични пазари и ликвидност;
- Директор на Дирекција за платни системи и операции;
- Директор на Дирекција за информатички технологии.

(4) Членовите на Одборот за управување со ризици задолжително се со високо образование и со искуство од најмалку 3 (три) години да имаат познавање за работењето на банката, нејзините производи и услуги и да имаат познавање за ризиците на кои е изложена банката.

(5) Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае две години од денот на изборот.

(6) Надзорниот одбор на Банката донесува одлука за именување на членови на Одборот за управување со ризици.

Член 94

(1) Одборот за управување со ризици се состанува најмалку еднаш неделно, а на барање на Надзорниот одбор и почесто.

(2) Одлуките, коишто ги донесува Одборот за управување со ризици се донесуваат со мнозинство на гласови од присутните членови, а за својата работа доставуваат извештаи до Надзорниот одбор месечно.

Член 95

(1) Одборот за управување со ризици ги врши следниве работи:

1) перманентно го следи и оценува степенот на ризичност на Банката и го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;

2) воспоставува политики за управување со ризици и ја следи нивната примена;

3) ги следи прописите на Народната Банка кои се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;

4) врши оценка на системите на управување со ризиците во Банката;

5) утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;

6) ги анализира извештаите за изложеноста на Банката на ризик изработени од Службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;

7) ја следи ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;

8) ги анализира ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;

9) ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;

10) оценка на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на банката

11) квартално го известува надзорниот одбор а најмалку еднаш во три месеци Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката,

промените во Стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите и

12) одобрува изложеност спрема лице од над 10% до 20% од сопствените средства на банката.

(2) Одборот за управување со ризици најмалку еднаш годишно врши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја доставува до Надзорниот одбор.

Член 96

(1) Одборот за управување со ризици работи на седница. Седницата ја свикува и со неа раководи Претседателот на Одборот за управување со ризици.

(2) Седницата на Одборот за управување со ризици ја свикува Претседателот на Одборот за управување со ризици најмалку еднаш неделно. Седницата се закажува по писмен пат.

(3) Претседателот на Одборот за управување со ризици врз основа на примените материјали и предлогот од Управниот одбор на Банката, го утврдува предлогот на дневниот ред и закажува седница на Одборот за управување со ризици.

Член 97

(1) Кога што е тоа потребно заради итно донесување на одлука во надлежност на Одборот за управување со ризици, членовите на Одборот за ризик можат да одлучуваат и без одржување на седница под услов сите членови на Одборот за управување со ризици да дадат согласност за одлуката, којашто се донесува без одржување седница.

(2) За сите одлуки донесени на начин од претходниот став на овој член се подготвува записник, во којшто се евидентираат одлуките. Записникот го потпишува Претседателот на Одборот за управување со ризици најдоцна во рок од 3 дена од денот на давањето согласност за одлуката, којашто ја донеле без одржување седница. Одлуките на овој начин влегуваат во сила со денот на давањето на согласност од страна на членовите на Одборот за управување со ризици. Давањето на согласноста може да биде извршено со своерачен потпис или со потпис испратен по факс или по електронски пат на предлогот на одлуката.

Член 98

(1) На почетокот на седницата на Одборот за управување со ризици Претседателот е должен да утврди дали постои кворум за одржување на седницата.

(2) Одборот за управување со ризици има кворум за одржување на седница доколку на истата присуствуваат тројца од членовите на Одборот за управување со ризици.

(3) Одборот за управување со ризици своите Одлуки ги донесува со мнозинство на гласови од присутните членови на Одборот и за својата работа доставува извештаи до Надзорниот одбор на Банката најмалку еднаш месечно.

(4) За текот на седницата на Одборот за управување со ризици се води записник. Записникот и донесените Одлуки на седницата на Одборот за управување со ризици ги изготвува работник од Дирекцијата за анализа и управување со ризикот.

ОДБОР ЗА РЕВИЗИЈА

Член 99

(1) Одборот за ревизија се состои од шест члена, од коишто четири члена се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а другите два члена се независни. Членовите на Одборот за ревизија ги именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката за период од 4 години.

(2) Најмалку еден член на одборот за ревизија е овластен ревизор.

(3) Вработен во друштвото за ревизија, коешто од страна на Собранието на Банката е избрано да ги проверува и оценува годишните финансиски извештаи и трговските книги, не смее да биде член на Одборот за ревизија.

(4) Членовите на одборот за ревизија од своите редови со мнозинство на гласови од присутните членови избираат претседател, којшто е одговорен за организација на работата на Одборот за ревизија.

(5) Членови на Одборот за ревизија, покрај условите предвидени со Законот за банките за лицата со посебни права и овластувања, треба да имаат познавање и за:

1) работењето на Банката, нејзините производи и услуги;

2) ризиците на кои е изложена Банката;

3) системите за внатрешна контрола и политиките за управување со ризици на Банката и

4) сметководството и ревизијата.

(6) Одборот за ревизија донесува Деловник за работа што го одобрува Надзорниот одбор на Банката.

Член 100

(1) Одборот за ревизија работи и одлучува на седници кои се одржуваат најмалку еднаш квартално или почесто на барање на Надзорниот одбор или двајца негови члена.

(2) Претседателот на Одборот за ревизија ги свикува седниците и претседава со нив, одговорен е за водење на евиденцијата за седниците и организирање на работата и одлучувањето на седниците на Одборот за ревизија.

(3) Ако претседателот на Одборот за ревизија од кои било причини не е во можност да ја врши функцијата или е отсутен, со седницата раководи заменик претседателот на одборот.

(4) Седница на Одборот за ревизија на Банката задолжително се свикува по барање на една третина од членовите на одборот за ревизија.

(5) Седниците на Одборот за ревизија се закажуваат по писмен пат, со доставување на предлог дневен ред и материјали и во доставениот дневен ред се наведуваат времето и местото на одржување на состанокот. Во поканата се определува денот, времето и местото на одржување на седницата.

(6) Одборот за ревизија на Банката може да одржи состанок, односно неговите членови можат да учествуваат и одлучуваат на состанокот организиран со користење на конференциска телефонска врска или со друга аудио и визуелна комуникациска опрема, со тоа што сите членови кои учествуваат на така организираниот состанок можат да се слушаат, да се гледаат и да разговараат еден со друг.

(7) Членовите на Одборот за ревизија на Банката можат да одлучуваат и без одржување состанок под услови сите членови на Одбор за ревизија да дадат согласност за одлуката којашто се донесува без одржување на состанок.

(8) За работа на секоја седница на Одборот за ревизија се води Записник. Во Записникот се внесуваат податоците за работа на седницата на Одборот за ревизија. Записникот го води Секретарот на одборот за ревизија. Во случај на негово отсуство или спреченост, се определува записничар на тековната седница.

Член 101

(1) Одборот за ревизија ги врши следните работи:

1) ги разгледува финансиските извештаи на Банката и се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;

2) ги разгледува и оценува системите за внатрешна контрола;

3) ја следи работата и ја оценува ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија;

4) го следи процесот на ревизија на Банката и ја оценува работата на Друштвото за ревизија;

5) ги донесува Сметководствените политики на Банката;

6) ја следи усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;

7) одржува состаноци со Управниот одбор, Службата за внатрешна ревизија и Друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;

8) ги разгледува извештаите на Одборот за управување со ризици;

9) предлага назначување на друштвото за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија и

10) најмалку еднаш во три месеци го известува Надзорниот одбор на Банката за својата работа.

(2) Одборот за ревизија најмалку еднаш годишно врши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно.

(3) Одборот за ревизија поднесува полугодишен и годишен извештај за својата работа до надзорниот одбор на банката. Во годишниот извештај е содржана оцената од ставот (2) на овој член.

Член 102

(1) Одборот за ревизија воспоставува соодветни сметководствени процедури и ја контролира усогласеноста на овие процедури со законот и други прописи.

(2) Одборот за ревизија го известува Надзорниот одбор за работите поврзани со неговата надлежност и дава мислење по прашања од страна на Надзорниот одбор.

(3) За помагање во целосното и ефикасно извршување на обврските, овој одбор може да ангажира стручни лица на сметка на Банката.

УПРАВЕН ОДБОР

Член 103

(1) Управниот одбор на Банката се состои од три лица, кои се подеднакво одговорни за работењето на Банката и обврските што ги презема Банката.

(2) Надзорниот одбор на Банката ги именува и разрешува членовите на Управниот одбор со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на Надзорниот одбор. Со одлуката за именување на членови на Управниот одбор на Банката се именува и претседател на Управниот одбор, којшто е од редот на именуваните членови на Управниот одбор.

(3) Надзорниот одбор врши оцена на соодветноста на кандидатот за член на Управниот одбор при што соодветно се применуваат одредбите од член 88 став 6 и став 7 од овој Статут.

(4) Оцената од став 3 Надзорниот одбор ја врши најмалку:

1) пред секое именување на нов член на Управниот одбор;

2) пред повторно именување на постоен член на Управниот одбор;

3) во случај на значајни промени во деловниот модел на Банката.

(5) Членовите на Управниот одбор мора да се во постојан работен однос во Банката и барем еден од нив мора да го познава македонскиот јазик и неговото кирилско писмо и да има постојано живеалиште во Република Северна Македонија.

(6) Доколку бројот на членовите на Управниот одбор на Банката се намали под законскиот минимум определен во Закон за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител или вршители на должноста член на Управниот одбор. Вршителите на должност член на Управниот одбор се предмет на упис во трговскиот регистар.

(7) Членот на Надзорниот одбор, којшто е именуван за вршител на должност член на Управниот одбор во периодот на извршување на оваа должност не може да учествува во донесувањето на Одлуките што се во надлежност на Надзорниот одбор.

(8) Надзорниот одбор, во рок од најмногу шест месеци по намалувањето на бројот на членовите на Управниот одбор определен во Статутот, именува нов член на Управниот одбор.

Член 104

(1) За именување на член на Управниот одбор потребна е претходна согласност на Народна Банка.

(2) Надзорниот одбор не може да именува член на Управниот одбор на Банката без претходна согласност на НБРСМ освен во случај, кога што бројот на членовите на Управниот одбор на Банката се намали под законскиот минимум определен во Законот за банките, Надзорниот одбор на Банката може од своите редови да именува вршител или вршители на должноста за член/ови на Управниот одбор.

Член 105

Банката ја застапуваат и претставуваат заедно било кои двајца од членовите на Управниот одбор.

Член 106

(1) Управниот одбор на Банката е одговорен за законитоста на работењето на Банката.

(2) Управниот одбор на Банката е одговорен за својата работа на Надзорниот одбор.

(3) Управниот одбор се состанува по потреба, кога што тоа го налага извршувањето на работите во рамките на неговите надлежности, а најмалку еднаш месечно.

(4) Претседателот на Управниот одбор ги свикува и ги води состаноците на Управниот одбор и ги утврдува/одобрува дневните редови за состаноците.

(5) Управниот одбор може да работи и полноважно да одлучува ако на состанокот се присутни најмалку двајца негови членови.

(6) Ако претседателот на Управниот одбор од било кои причини не е во можност да ја врши функцијата или ако е отсутен, со состаноците на Управниот одбор претседава било кој од членовите на Управниот одбор.

Член 107

(1) Управниот одбор состаноците ги свикува со покана во електронска форма испратена по електронска пошта, а поканата за свикување на состанокот може да се соопшти преку телефон.

(2) Во поканата се наведува денот, часот и местото на одржување на состанокот и предлогот на дневниот ред.

(3) Поканата со предлогот на дневниот ред, заедно со сите подготвени материјали, се доставуваат до членовите на Управниот одбор и другите лица кои

се повикуваат да учествуваат во работата на Управниот одбор во електронска форма.

(4) Материјалите со поканата и дневниот ред се доставуваат најдоцна еден ден пред одржување на состанокот. По исклучок, материјалите може да се достават и на денот на одржување на состанокот или на самиот состанок, доколку нивното разгледување и одлучување по истите е неопходно.

Член 108

(1) Состанокот на Управниот одбор го отвора и со него раководи Претседателот на Управниот одбор.

(2) По отворањето на состанокот, Претседателот утврдува дали има кворум за полноважно одлучување.

(3) Управниот одбор може да работи и полноважно да одлучува ако на состанокот се присутни најмалку двајца од неговите членови.

(4) Управниот одбор Одлуките ги донесува со мнозинство гласови од сите членови или едногласно во случај на одлучување со кворумот определен во ставот 3 на овој член.

Член 109

(1) Одлуките, Записниците и другите писмени работи од состаноците на Управниот одбор ги изготвува Записничар.

(2) Записничарот го определува со своја одлука Управниот одбор на Банката.

Член 110

(1) Донесените Одлуки и Акти ги потпишуваат сите членови на Управниот одбор кои учествувале во донесувањето на тие Одлуки.

(2) Сите членови на Управниот одбор ги потпишуваат и Предлозите и Извештаите што Управниот одбор му ги поднесува на Надзорниот одбор на Банката.

(3) Одлуките и Актите донесени од Управниот одбор влегуваат во сила со денот на донесувањето, а може да се одлучи денот на нивната примена да се разликува од датумот на влегување во сила.

(4) Управниот одбор може да одлучува и без одржување состанок ако сите членови на Управниот одбор дадат согласност за одлуката, којашто се донесува без одржување состанок.

(5) За сите Одлуки донесени на начин од ставот 1 на овој член, се подготвува Записник, во којшто се евидентираат одлуките.

(6) Записникот го подготвува Записничарот, а го потпишуваат сите членови на Управниот одбор, најдоцна во рок од 30 дена од денот на давањето согласност за одлуката, којашто ја донеле без одржување состанок.

(7) Одлуките донесени на начин од ставот 1 на овој член влегуваат во сила со денот на давањето на согласноста од ставот 1 на овој член од страна на сите членови на Управниот одбор, освен ако во Одлуката не е утврден друг момент на влегување во сила. Давањето на согласноста може да биде извршено со своерачен потпис, или со потпис испратен по факс или по електронски пат на предлог одлуката.

(8) Доколку поединечен член на Управниот одбор смета дека донесените одлуки од страна на Управниот одбор се во спротивност со деловната политика и прописите или се во спротивност со надлежностите на овој орган, предвидени со Законот за банките и интерните акти на Банката, должен е своето мислење да го искаже во писмена форма со соодветно објаснување.

Член 111

(1) Управниот одбор може без одржување на состанок да носи поединечни Одлуки, Наредби, Решенија и други поединечни акти за уредување на прашања од тековното работење на Банката.

(2) Начинот на работење Управниот одбор подетално се регулира и со Деловник за работа на Управниот одбор на Банката.

Член 112

(1) Управниот одбор на Банката ги врши следните работи:

- 1) раководи со работењето на Банката;
- 2) ја претставува и застапува Банката;
- 3) ги извршува Одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивно спроведување и предлага нивна промена и унапредување;
- 4) покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката;
- 5) изготвува Деловна политика и развоен план на Банката;
- 6) изготвува Финансиски план на Банката;
- 7) изготвува Политика за сигурност на информативниот систем на Банката;
- 8) изготвува Годишен извештај за работењето на Банката и го доставува до Надзорниот одбор;
- 9) изготвува Етички кодекс на Банката;
- 10) изготвува Процедури и Упатства за вршење на конкретни работи во делокругот на секоја дирекција;
- 11) на Надзорниот одбор на Банката му предлага донесување измени и дополнување на Кодексот за корпоративно управување на Банката.

(2) Управниот одбор покрај горенаведените работи ги врши и следните работи:

- а) одлучува за засновање и престанок на работен однос, за распоредување, наградување, дисциплинска и материјална одговорност на работниците, утврдување паричен и друг вид надоместок согласно со законските прописи и интерните акти на Банката;
- б) го именува и разрешува помошникот/ците на членовите на Управниот одбор на Банката и склучува Договор со него/нив;
- в) одлучува за бруто платите на вработените;
- г) се грижи за информирањето на акционерите на Банката;
- д) ја насочува и организира работата на деловите на Банката особено во поглед на навременото и стручно вршење на работите;
- ѓ) ги спроведува актите за организација и систематизација на работите и работните места во Банката и ги склучува и раскинува Договорите за вработување на работниците;
- е) ги именува и разрешува одговорните лица во Експозитурите /Филијалите, односно подружниците на Банката;
- ж) формира пописни комисии за средства и изворите на средства, комисија за расходување и отуѓување на основни средства и ситен инвентар;
- з) формира и други комисии и работни тела и ги именува нивните членови;
- с) врши други работи утврдени со закон, овој Статут и други општи акти на Банката.

Член 113

(1) Управниот одбор на Банката е одговорен за:

- 1) обезбедување услови за работење на Банката во согласност со прописите;

2) управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето;

3) постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства;

4) функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката;

5) непречено работење на Службата за внатрешна ревизија на Банката, односно осигурува дека Службата за внатрешна ревизија има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нејзините активности;

6) непречено работење на лицето за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, односно осигурува дека лицето има пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на овластувањата;

7) донесување и спроведување политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на лица со посебни права и одговорности, освен за членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризици, одборот за ревизија и управниот одбор;

8) водење на трговските и другите книги и деловната документација на Банката, изработка на финансиски и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствените стандарди;

9) навремено и точно финансиско известување;

10) редовност и точност на извештаите што се доставуваат до Народната Банка во согласност со закон и прописите донесени врз основа на закон и

11) спроведување на мерките изречени од страна на НБРСМ спрема Банката.

(2) Управниот одбор го известува надзорниот одбор за своето работење најмалку еднаш квартално.

(3) Управниот одбор е должен веднаш да го извести Надзорниот одбор за:

1) влошена ликвидност или солвентност на банката;

2) постоење основ за укинување на дозволата за основање и работење или за забрана за извршување на одредена финансиска активност, согласно со закон;

3) намалување на сопствените средства под пропишаното ниво во согласност со Законот за банките;

4) наодите на супервизијата и надзорот на Народната банка и

5) наодите на Управата за јавни приходи и други контролни органи.

(4) За случаите од ставот 3, точки 1, 2 и 3 на овој член Надзорниот одбор на Банката е должен веднаш да ја извести Народната банка.

(5) За наодот од ставот 3, точка 5 на овој член Надзорниот одбор на Банката е должен веднаш да ја извести Народната банка, доколку наодите имаат значително влијание врз финансиската состојба на Банката.

(6) Член на Управниот одбор е должен веднаш да го извести Надзорниот одбор ако тој или со него поврзани лица стекнат контрола во друго правно лице.

Член 114

Член на Управниот одбор на Банката, покрај условите што согласно Законот за банките треба да ги исполнуваат лицата со посебни права и одговорности, односно истото мора да има:

- Високо образование;

- Шест години успешно работно искуство од областа на финансиите или Банкарството или три години работно искуство како лице со посебни права и одговорности во Банка со активности соодветни на Банката;

- Членовите на Управниот одбор треба заедно да поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, а особено за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на кои е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување на НБРСМ.

Член 115

(1) Управниот одбор на Банката со посебен дкт (одлука) може одредени работи од член 112 и член 113 од овој Статут да ги довери на лицата вработени во Банката со исклучок на работите кои врз основа на законот се утврдени како негова надлежност.

(2) Со одлука на Надзорниот одбор се врши поделба на управувањето и контролата на ресорите Ризици, Бизнис и Операции од страна на претседателот и членовите на Управниот одбор. Со одлука на Надзорниот одбор се врши дефинирање кои организациони единици, во којшто ресор ќе припаднат.

(3) Членот на Управниот одбор, којшто согласно став 2 од овој член е определен за управување и контрола на ресорот Ризици не смее да биде надлежен за активности коишто претставуваат преземање ризици и задолжително е член на Одборот за управување со ризици на Банката.

Член 116

(1) Со членовите на Управниот одбор на Банката, Надзорниот одбор на Банката склучува менаџерски договори, во кои се утврдуваат работите, обврските, правата и одговорностите, платата и надоместот во случај на раскинување на менаџерскиот договор не по вина на членовите на Управниот одбор на Банката и друго.

(2) Менаџерскиот договор на член на Управниот одбор на Банката може да биде раскинат во следните случаи:

- 1) Ако со својата работа потешко ги повреди прописите што се однесуваат на работењето на Банката, Статутот и другите акти;

- 2) Законски пречки за вршење на функцијата;

- 3) По негово барање;

- 4) По оценка на Надзорниот одбор без вина на членот на Управниот одбор, во којшто случај тој има право на надомест во висина договорена со менаџерскиот договор.

Член 117

Банката во согласност со овој Статут склучуваат Договор за условите под кои Управниот одбор на Банката како и лицата со посебни права и одговорности и членовите на нивните семејства додека се во редовен работен однос не можат да основаат Банка или Штедилница.

Член 118

(1) На членовите на Управниот одбор за нивната работа може да им се одобрува учество во добивката, коешто учество се состои од удел во годишната добивка на Банката.

(2) Висината на уделот се определува со одлука на Собранието на акционерите на Банката, а по предлог на Надзорниот одбор.

(3) При определувањето на вкупните примања на членовите на Управниот одбор (плата, учество во добивката, надомест на трошоците, надомест на осигурување и слично) вкупните примања се сообразуваат со неговите задачи и личниот придонес во успешноста на работењето на Банката во целина.

Член 119

(1) Член на Управниот одбор на Банката може да биде разрешен од страна на Надзорниот одбор, под услови предвидени и утврдени во Законот и Статутот на Банката.

(2) Пред да го раскине менаџерскиот договор, Надзорниот одбор на Банката е должен да му овозможи на членот на Управниот одбор на Банката да се произнесе по причините за негово разрешување.

(3) Управниот одбор на Банката може да именува помошник /помошници/ на членовите на Управниот одбор коишто ќе му помагаат во извршувањето на задачите. Надлежностите, бројот на помошниците, правата, платата, висината на премија за лично осигурување како и други прашања кои ќе произлезат од меѓусебните односи ќе бидат регулирани со посебен договор склучен со Управниот одбор на Банката, а по претходна согласност добиена од Надзорниот одбор на Банката.

СЛУЖБА ЗА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Член 120

(1) Надзорниот одбор на Банката организира служба за внатрешна ревизија, согласно Законот за банки како независен организационен дел и го именува и разрешува раководителот на Службата.

(2) Службата за внатрешна ревизија врши постојана и целосна контрола за законитоста, правилноста и ажурноста на работењето на Банката преку:

1) оценка на адекватноста и ефикасноста на системите на внатрешна контрола;

2) оценка на спроведувањето на Политиките за управување со ризиците;

3) оценка на поставеноста на информативниот систем;

4) оценка на точноста и веродостојноста на трговските книги и финансиските извештаи;

5) проверка на точноста, веродостојноста и навременоста во известувањето согласно со прописите;

6) следење на почитувањето на прописите, етичкиот кодекс, политиките и процедурите;

7) оценка на системите за спречување на перење пари и

8) оценка на услугите што Банката ги добива од Друштвата за помошни услуги на Банката.

(3) Покрај активностите наведени во ставот 2 на овој член, Службата за внатрешна ревизија врши постојана и целосна ревизија на законитоста, правилноста и ажурноста на работењето на Банката и преку следење на усогласеноста на организацијата и дејствувањето на Банката во согласност со Кодексот за корпоративно управување.

(4) Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со принципите и стандардите за внатрешна ревизија, Етичкиот кодекс на Банката, Политиката и процедурите за работење на Службата, како и останатите интерни акти на Службата, коишто се одобруваат од Надзорниот одбор на Банката.

(5) Лицата во Службата за внатрешна ревизија се вработени во Банката и извршуваат работи само на службата. Најмалку едно лице во службата за ревизија е овластен ревизор.

(6) Вработените во Банката се должни на лицата, односно вработените во службата од ставот 1 на овој член да им овозможат увид во документацијата, со којашто располагаат и да им ги дадат сите потребни информации.

Член 121

(1) Службата за внатрешна ревизија изготвува годишен план за работа на службата, што го одобрува Надзорниот одбор.

(2) Во планот од став 1 од овој член задолжително се наведува предметот на ревизија со опис на содржината на планираната ревизија во одделни области и распоред на контролите во текот на годината со планирано времетраење за спроведување на контролите.

Член 122

(1) Службата за внатрешна ревизија е должна за своето работење да изработи полугодишен и годишен извештај и да ги достави до Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за ревизија на Банката.

Полугодишниот и годишниот извештај од став 1 на овој член содржат:

- 1) опис на извршените ревизии на работењето на Банката;
- 2) оцена на адекватноста и ефикасноста на системите за внатрешна контрола;
- 3) наоди и предложени мерки на службата за внатрешна ревизија и
- 4) оцена на спроведувањето на мерките предложени од страна на службата за внатрешна ревизија.

(2) Годишниот извештај од ставот 1 од овој член содржи и:

- 1) оцена за реализацијата на поставените цели со годишниот план за работа;
- 2) оцена за планираното време за контрола и евентуалното отстапување и
- 3) информации за извршени други активности.

(3) Надзорниот одбор е должен да го достави годишниот извештај на Службата за внатрешната ревизија до Народната Банка на Република Северна Македонија.

Член 123

(1) Службата за внатрешна ревизија го известува Надзорниот одбор на Банката за извршените контроли и за евентуалните ризици врз финансиската состојба на Банката особено во случај на:

- 1) непочитување на стандардите за управување со ризиците поради што постои можност за нарушување на ликвидноста или солвентноста на Банката и
- 2) кога што Управниот одбор не ги почитува прописите, општите акти и интерните процедури на Банката.

КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТА НА РАБОТЕЊЕТО НА БАНКАТА СО ПРОПИСИТЕ

Член 124

(1) Управниот одбор на Банката организира Служба за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите.

(2) Раководителот на Службата се именува со одлука на Управниот одбор на Банката и треба да ги исполнува условите како и останатите лица со посебни права и одговорности во Банката за да биде именуван.

(3) Бројот на вработени, составот, организацијата, надлежностите, работите во Службата се определуваат во организационата шема и Правилникот за ситематизација на Банката.

(4) Службата од став 1 од овој член е одговорна за идентификација и следење на ризиците од неусогласеноста на работењето на Банката со прописите. Под ризик од неусогласеност со прописите се смета особено, но не исклучиво, ризикот од изречени мерки од страна на Народната Банка, од финансиски загуби и репутациски ризик како последица на пропусти во усогласување на работењето на Банката со прописите.

(5) Службата од ставот 1 од овој член ги извршува единствено работите од ставот 2 на овој член и е самостојна во извршувањето на работите од нејзината надлежност.

(6) Вработените во Банката се должни на Службата од ставот 1 на овој член да и овозможат увид во документацијата, со којашто располагаат и да и ги пријат сите потребни информации.

(7) Службата од ставот (1) на овој член за својата работа поднесува месечен извештај до Управниот одбор и полугодишен извештај до Надзорниот одбор.

XIV. ДРУГИ ОРГАНИ И СТРУЧНИ ТЕЛА

Кредитен одбор

Член 125

Кредитниот одбор е стручен орган надлежен за исполнување на Правилата за кредитна активност на Банката, одобрена од Надзорниот одбор на Банката. Врши оценка на кредитниот ризик при одлучување за одобрување, промена на условите и реструктурирање на кредитните изложености, коишто според износот и надлежноста ги надминува дадените овластувања на директорите/раководителите на соодветните организациски единици и делови на Банката.

Член 126

(1) Надзорниот одбор на Банката со одлука назначува и отповикува членови на кредитниот одбор и нивните заменици.

(2) Кредитниот одбор на Банката се состои од три члена и исто толку заменици вклучувајќи го и Претседателот на Кредитниот одбор. Во составот на Кредитниот одбор задолжително се вклучува лице – дипломиран правник, од Дирекцијата за правни работи на Банката.

(3) Членови на Кредитниот одбор се: Претседателот на Управниот одбор, Директорот на Дирекција за правни работи и Директорот на Дирекција за анализа и управување со кредитниот ризик.

(4) Со одлуката за определување на состав на Кредитниот одбор на Банката, се определува заменик на секој член на Кредитниот одбор. Замениците членови на Кредитниот одбор учествуваат на седници при отсуство на некој од редовните членови.

(5) На седниците на Кредитниот одбор при покана можат да учествуваат и други лица без право на глас.

(6) Членовите се избираат со мандат за период во траење од четири години со право на реизбор.

(7) Кредитниот одбор донесува Одлуки, Предлози, Заклучоци и Препораки со обично мнозинство од присутните членови.

Член 127

(1) Основна обврска на Кредитниот одбор е да доставува на раководството на Банката целосна и објективна оценка за кредитниот случај.

(2) Кредитниот одбор има надлежност да ја контролира работата на соодветните организациски единици и делови на Банката, коишто вршат работа на кредитирање и анализа и управување со кредитниот ризик, а во врска со објективноста и веродостојноста на добиените информации, направените анализи и мислењата по барањата за одобрување кредити и други кредитни изложености, за промена на условите и реструктурирање на тие изложености.

(3) Кредитниот одбор ги извршува следните активности:

1) Ги разгледува претходно подготвените писмени мислења од референтите од Дирекција за анализа и управување со кредитниот ризик и од Дирекцијата за правни работи по точките вклучени во дневниот ред на седницата;

2) Дава мислења и предлози за параметрите и условите на кредитните активности до Управниот одбор на Банката;

3) Утврдува предлози за основаност на кредитните барања и ги доставува до Управниот одбор на Банката или Надзорниот одбор на Банката за донесување на конечна одлука;

4) По потреба, бара дополнителни информации од соодветните организациски единици и делови на Банката, кои учествуваат во изготвување на документацијата содржана во кредитното досие;

5) Задолжува овластени лица за извршување теренска посета на кредитобарателот и на понуденото обезбедување;

6) и друго.

(4) Разгледува предлози и дава мислења за менување услови на веќе одобрени кредити и други кредитни изложености од соодветните организациски единици и делови на Банката.

(5) Предлага одбивање на неоснованите барања за кредит, издавање банкарска гаранција, менување услови на кредитна изложеност и други кредитни барања и ги доставува на одобрување до Управниот одбор.

(6) Дава предлози за учество на Банката во взаемно издавање на кредити со други банки.

(7) Дава предлози со основано образложение за ангажирање на надворешни експерти и консултанти од одредени области, доколку е тоа потребно за добивање експертско мислење по одредено прашање од надлежноста на Кредитниот одбор.

(8) Дава предлози со основано образложение за измена и дополнување на интерните акти на Банката, поврзани со определување на нејзината кредитна активност.

(9) При потреба, врши и други задачи поставени од раководството на Банката.

Член 128

Претседателот на Кредитниот одбор определува записничар, којшто:

1) Изготвува Записник од седницата на Кредитниот одбор и се грижи за обезбедување на оригиналниот примерок.

2) Должен е да води грижа за заштитата и чувањето на соодветните Записници од седниците.

Член 129

(1) Кредитниот одбор одржува седници по потреба, но не помалку од еднаш неделно.

(2) Седницата има кворум за работа и одлучување ако на неа присуствуваат најмалку две третини од членовите на Кредитниот одбор.

(3) Поблиските одредби за работата на Кредитниот одбор на Банката се утврдуваат со Деловникот за работа на Кредитниот одбор.

Член 130

(1) Седниците се свикуваат и водат од страна на Претседателот. При отсуство на Претседателот седниците ги води друг член на Кредитниот одбор, овластен од него.

(2) На седниците, ако тоа е неопходно, можат да присуствуваат и други лица, по предлог на претседателот на Кредитниот одбор.

(3) Членовите на Кредитниот одбор по разгледување и анализирање на кредитното досие на седницата, одлучуваат и утврдуваат предлог, којшто се доставува до Управниот одбор на Банката или Надзорниот одбор на Банката за конечна одлука.

Стручни тела

Член 131

Управниот одбор за одделни прашања од делокругот на работењето на Банката може да формира колегиум на Управниот одбор, комисији, работни групи и други тела составени од работниците на Банката.

Член 132

(1) Управниот одбор, со одлука го утврдува бројот, составот и надлежностите на стручните тела.

(2) На седниците на стручните тела можат да бидат повикани и други раководни, стручни и други работници.

XV. СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Член 133

(1) Лицата со посебни права и одговорности се должни редовно, на секои шест месеца, да дадат писмена изјава за постоење или непостоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката. Под личен интерес се подразбираат и интересите на поврзаните лица со нив, согласно Законот за банките.

(2) Судир меѓу личниот интерес и интересот на Банката постои, кога што со донесувањето на Одлуки, склучувањето на договори или вршење на други деловни активности се засега во материјалните или кој било друг вид на деловни или семејни интереси на лицата од ставот 1 на овој член.

(3) Под остварување на материјален, деловен и семеен интерес се подразбира остварување на парична или друг вид на корист, директно или индиректно, за лицата од ставот 1 на овој член.

(4) За постоење судир на интереси се дава писмена изјава и пред одржување на состанокот за разгледување и донесување на Одлуки, склучување на Договори или вршење на друга деловна активност.

(5) Писмената изјава од ставовите 1 и 4 на овој член се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во неа се наведува основот, од којшто произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката.

Член 134

(1) Лицата со посебни права и одговорности не смеат да присуствуваат при разгледувањето и донесувањето на Одлуки, да склучуваат Договори или да вршат други деловни активности доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

(2) Доколку лицето со посебни права и одговорности премолчи постоење судир на интереси, Народната Банка и друго лице, коешто има правен интерес може да бара поништување на правната работа до надлежниот суд, во согласност со закон.

XVI. РАБОТНИЦИ НА БАНКАТА

Член 135

Работниците на Банката ги остваруваат своите права и обврски согласно законските прописи, Колективниот договор и општите акти на Банката.

Член 136

Поединечните акти со кои поблиску се регулираат прашањата, обврските и одговорностите на работниците, ги донесува Управниот одбор на Банката ако со Законот, Колективниот договор и овој Статут не е поинаку определено.

XVII. ОПШТИ АКТИ НА БАНКАТА, ПОСТАПКА ЗА НИВНО ДОНЕСУВАЊЕ И ИЗМЕНУВАЊЕ

Член 137

Општи акти на Банката се:

- Статутот на Банката;
- Политики и
- Правилници и други општи акти.

Член 138

(1) Статутот е основен општ акт на Банката.

(2) Статутот на Банката се менува со одлука за измена на статутот којашто ја донесува Собранието на Банката со мнозинство гласови од вкупниот број на акции со право на глас.

(3) Постапка за измена на статутот може да биде покрената од Управниот одбор на Банката, односно Надзорниот одбор, како и акционерите кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акции со право на глас.

(4) Во случаите, кога што постапката за измена на статутот е покрената од Управниот одбор на Банката, истиот го доставува предлогот до Надзорниот одбор, којшто со одлука го утврдува предлогот за измена на статутот. Надзорниот одбор, донесува и предлог-одлука за измена на Статутот, доколку постапката за измена на Статутот е покрената од негова страна.

Член 139

(1) Другите општи акти на Банката мора да бидат во согласност со Статутот како основен акт на Банката. Одредбите кои се во спротивност со Статутот се ништовни.

(2) Измените и дополнувањата на општите акти на Банката ги врши органот, којшто ги донел, по иста постапка како за нивно донесување.

(3) Толкувања на општите акти дава органот, којшто ги донел.

Член 140

(1) Предлог-општите акти, кои со овој статут е предвидено да ги донесува Собранието на Банката ги утврдува Надзорниот одбор.

(2) Надзорниот одбор на Банката го утврдува текстот на предлог-статутот, којшто предлог се усвојува на седница на Собранието на акционерите на Банката.

Член 141

(1) Предлогот на општите акти, кои со овој Статут е предвидено да ги донесува Надзорниот одбор на Банката, или друг орган во Банката, го утврдува Управниот одбор на Банката.

(2) Измените и дополнувањата на општите акти, кои ги донесува Управниот одбор на Банката, се врши во иста постапка како за нивното донесување.

Член 142

(1) Поединечните акти на Банката мораат да бидат во согласност со Статутот на Банката.

(2) Поединечните акти на Банката, а во согласност со овластувањата од овој Статут и други акти на Банката, ги донесуваат соодветните органи на Банката.

(3) Управниот одбор на Банката ги донесува поединечните акти на Банката врз основа на законското овластување и овластувањата од овој Статут и од другите општи акти на Банката.

XVIII. БАНКАРСКА ТАЈНА

Член 143

Документите, податоците и информациите кои се стекнати при вршење на Банкарски и други финансиски активности за поединечни лица и трансакции со поединечни лица, како и за депозитите на поединечни лица претставуваат Банкарска тајна, којашто Банката е должна да ја заштити и чува.

Член 144

Податоците што Банката е должна да ги достави на Народна Банка и други органи и институции во согласност со закон, а кои претставуваат Банкарска тајна на Банката, претставуваат службена тајна.

Член 145

(1) Банкарската и друг вид тајна се должни да ја чуваат лицата со посебни права и одговорности, вработени во Банка и други лица на кои им е овозможен пристап во работењето на Банката.

(2) Обврската за чување на Банкарска тајна и друг вид тајна трае и по истекот на мандатот и престанувањето на работниот однос.

(3) Обврската од став 1 од овој член не се однесува во следниве случаи, ако:

- 1) со закон е пропишано објавување на податоците и информациите и
- 2) лицето дало писмена согласност за откривање на податоците.

Член 146

(1) За лицата со посебни права и одговорности, акционерите и вработените во Банката обврската од ставот 1 од член 146 не се однесува и во следниве случаи:

1) по писмено барање на јавното обвинителство или надлежен суд за водење на постапки кои се во рамките на неговите надлежности;

2) за потребите на Народна Банка или на друг супервизорски орган овластен со закон;

3) ако податоците за приливи на средства на сметки на физички лица се соопштуваат на Управата за јавни приходи, во согласност со закон;

4) по писмено барање на Управата за јавни приходи за водење на постапки кои се во рамките на нејзините надлежности;

5) ако податоците се соопштуваат на Управата за финансиско разузнавање, во согласност со закон;

6) ако податоците се соопштуваат на Управата за финансиската полиција, во согласност со закон;

7) на писмено барање на Државниот девизен инспекторат за контрола на девизното работење;

8) на писмено барање на Царинската управа за водење на постапки кои се во рамките на нејзината надлежност, во согласност со закон;

9) на писмено барање на Фондот за осигурување на депозити, во согласност со закон;

10) на писмено барање на Агенцијата за управување со одземен имот, во согласност со закон;

11) на писмено барање на нотар во рамките на водењето оставинска постапка, во согласност со закон;

12) ако податоците се даваат на Министерството за труд и социјална политика, Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија и Фондот за здравствено осигурување на Р. Северна Македонија, за потребите на вршење на работите од нивните надлежности и во согласност со прописите за заштита на личните податоци, само доколку банка склучи меморандум за соработка со овие институции, со којшто се регулира начинот на достапност на податоците

13) ако податоците се соопштуваат за потребите на функционирање на кредитниот регистар на Народната Банка и Кредитното биро во согласност со закон,

14) податоците се соопштуваат за потребите на управување со кредитниот ризик на други членки на банкарска група или на банкарска група, чиешто матично лице е со седиште надвор од Република Северна Македонија, а чијашто членка е Банката;

15) по писмено барање на лицата овластени за извршување во согласност со закон.

(2) Лицата кои согласно став 1 од овој член дошле до документите, податоците и информациите од член 144 од овој Статут се обврзани да ги чуваат, можат да ги користат исклучиво за целите за кои се добиени и не смеат да ги откријат на трети лица, освен во случаи и во постапка утврдена со закон.

XIX. ИЗВЕСТУВАЊА

Член 147

Банката е должна да ја извести Народната Банка за:

1. зголемување на почетниот капитал на Банката, односно за нова емисија на акции;

2. промена на сопственичката структура на акциите;

3. голема изложеност спрема лице и со него поврзани лица, односно изложеност еднаква или повисока од 10% од сопствените средства на Банката;

4. основање и укинување на делови на Банка во земјата;

5. укинување на подружница, филијала или претставништво на Банка во странство;

6. промена на лице со посебни права и одговорности, освен за промена на член на Надзорниот одбор и на Управниот одбор;

7. влошена финансиска состојба на акционер со квалификувано учество или која било друга информација дека акционер со квалификувано

учество повеќе не ги исполнува условите согласно законот за банки, доколку банката на кој било начин дошла до таква информација;

8. стекнување капитални делови кои изнесуваат помалку од 10% од сопствените средства на Банката, директно или индиректно, во не Банкарска финансиска институција или во нефинансиска институција и

9. именување на вршител на должноста член на Управниот одбор на Банката од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката.

За дејствата од ставот (1) точки 1, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 на овој член Банката е должна да ја извести Народната Банка во рок од пет дена од денот на донесувањето на одлуката за преземање на дејствието, односно од добиеното сознание.

За промените од ставот (1) точки 2 и 3 на овој член Банката е должна до Народната Банка да доставува месечни извештаи и тоа најдоцна десеттиот ден во тековниот за претходниот месец.

Банката е должна да доставува до Народната Банка тримесечни извештаи за состојбата на сите големи изложености.

Член 148

(1) Со акт на Управниот одбор се определува начинот, формата и содржината на податоците и актите што се објавуваат, а се значајни за акционерите и Банката.

(2) Банката во своето седиште мора да ги чува следниве акти и документи:

1) Статутот и другите акти како и сите нивни измени и дополнувања, заедно со пречистените текстови;

2) Записниците и сите други документи од сите собранија на акционерите;

3) Записниците и одлуките од состаноците на органите на управување;

4) Финансиските извештаи коишто треба да се чуваат според Закон;

5) Прилози (исправи и докази) коишто се поднесени до Трговскиот регистар;

6) Сите јавни повици и проспекти за издавање на акции и други хартии од вредност на Банката;

7) Целокупната писмена кореспонденција на Банката со нејзините акционери;

8) Ажурирана листа со имињата, презимињата и адресите на сите членови на органите на Банката;

9) Документите за залог;

10) Извештајот на друштвото за ревизија и извештајот на овластениот проценител;

11) Гласачките ливчиња и полномоштвата за учество на Собранието, во оригинал или копија;

12) Колективниот договор на ниво на Банката и

13) Други акти и документи предвидени со закон.

Член 149

(1) На секој акционер му се обезбедува право на увид во актите и другите документи согласно со закон.

(2) Остварувањето на правото на увид во актите акционерот претходно го најавува до Банката. Увидот се врши во текот на работното време, во посебна просторија определена од Банката.

(3) Информациите добиени преку увид во актите акционерот не може јавно да ги објавува и презентира, освен во случаите на остварување на некое право пред надлежен орган.

(4) Доколку акционерот, којшто имал пристап до информациите објави или на друг начин злоупотреби информација и со тоа и причини штета на Банката, одговара пред Банката за причинетата штета.

XX. ПРЕСТАНУВАЊЕ СО РАБОТА НА БАНКАТА

Член 150

Банката престанува со работа:

- кога што Собранието на Банката ќе донесе одлука за престанок на работа, по претходно добиена согласност од НБРСМ;
- при статусна промена, со којашто Банката го губи статусот на самостојно правно лице;
- со спроведување на стечајна постапка или ликвидациона постапка од страна на надлежен суд;
- доколку Народна Банка ја одземе дозволата за основање.

XXI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 151

(1) Со донесувањето на овој Статут престанува да важи Статутот на Банката и неговите измени и дополнувања заклучно со измените усвоени на 30.05.2025 година.

(2) За се што не е предвидено со овој Статут, ќе се применуваат одредбите од прописите кои ја регулираат определената материја.

Член 152

Автентично толкување на Статутот дава Собранието.

Член 153

Статутот стапува на сила на денот на уписот во Централен регистар на РСМ, по претходно добиената согласност од Народната Банка на Република Северна Македонија.

Зам. претседател,
Г-дин Зонко Петров

